

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Ланон.
Прага „Діло“.
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) 5.00 зол.
Чвертьрічно 13.00 „
Піврічно 30.00 „
Річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у че.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 1.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИЙ 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 5-КИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Велика промова австрійського канцлера Шушніґа.

Вчора (в четвер) в год. 19. вголосив канцлер Шушніґ у салі австрійського парламенту 2-годинну промову, яку — як це ми згадували — трансмітували радіостанції кількох держав. Підкреслюючи вагу ситуації, Шушніґ спердив, що тепер нема часу на дебати — ані на рішення і діла. Для Австрії необхідна тепер концентрація всіх сил, яку саме перевів „патріотичний фронт“. Австрія не може прийняти чужих форм влади — ані людського фронту ані диктатури.

Гітлер запросив Шушніґа до Берхтесгаден, щоби усунути труднощі, які повстали при здійсненні постанов т. зв. липневого порозуміння. Тим способом покінчено 5-літню братовбивчу війну між двома німецькими державами. Австрія мусить жити у близьких взаєминах з Німеччиною, яка має спеціальну місію в Європі. Тому в Берхтесгаден Шушніґ поробив усі можливі уступки, поза які вже не може піти.

Дотеперішні опозиційні групи — соціал-демократи й націонал-соціалісти мають змогу працювати в „патріотичному фронті“, але на базі конституції та програми Дольфуса незалежної, німецької, християнської, суспільної, станової Австрії.

НІМЕЧЧИНА ЗОБОВ'ЯЗАЛАСЯ НЕ ВМІШУВАТИСЬ ДО ВНУТРІШНІХ АВСТРІЙСЬКИХ СПРАВ.

У закордонній політиці Австрія далі буде триматися римських протоколів.

Італійсько-австрійські взаємини не ослабли і ніколи не зміняться.

Австрія хоче зберігти незалежність, яку зрештою гарантує 3,000,000 членів „патріотичного фронту“.

Промова викликала довгі оплески — присутні відспівали австрійський гимн та „лісню „Дольфуса“.

Передчасна радість.

(З православних кол.)

„Радісний поворот душ. На лоні католицького Костела вертається на Волині річно 3,000 осіб! Під таким шумним наголовком польська євдецька преса помістила недавно різні звістки про великі здобутки римо-католицизму на Волині.“

Тішитися своїми успіхами кожний має право, ба навіть повинен — це річ нормальна, і ми не забиралиб голосу, колиб у цих євдецьких вістках не було коментарів, незгідних з правдою та змальовуючих здогадне покриття римо-католиків православними.

І так у 3-ому ч. щоденника „Вечур Варшавський“ з 4. січня ц. р. під вищенаведеним наголовком читаємо: „3 ролі, яку відігравав костел в житті польського народу, як могутча твердиня польщини, здавали собі справу вже займанці („завборці“), про що яскраво свідчить хвиля конфіскації католицьких святинь і костельного майна, розпочата москалями після першого повстання у 1831. р. Статистичні дані, що з тієї епохи грабунку та скасування святинь зберіглись донині, не виявляють вірно скількості скафіскованих святинь, однак, оскільки знаємо, конфіскації підпало 40 римо-католицьких костелів і коло 310 уніятських, а на їх місце збудували нові церкви православні. Після відродження самостійності, на лоні католицького Костела вернулася така мала скількість скафіскованих святинь, що вище подані цифри майже не змінились. Але одночасно з утратою святинь, ішла т. зв. утрата душ... Цілі села і парохії були примушувані відступити від віри своїх предків та перейти на православ'я... І так польська сторона твердить, що після повстання 1831. року православним віддали до вжитку коло 350 святинь (40 р.-кат. і 310 уніятських), силою та безправно відібраних від католиків, з явним їх покриттям. Це узурпаторство було причиною переходу католиків на православ'я.“

Такі дані не відповідають правді. Знаємо, що актом злобною писти російського уряду за повстання 1831. р. була конфіскація кільканастих римо-кат. монастирів і костелів (здебільша єзуїтських) на Волині, але одночасно знаємо, що негайно після відродження державної Польщі ті б. катоц. монастирі і костели були повернені назад римо-католикам. Таких ревіндикацій досі зафіксовано 22, а саме: Устуду, Заболотці, Володимир і Литовіж (Володим. пов.), Загорів (Горох. пов.), Боромель, Торговиця, Варковичі, Дубно (2) (Дубенськ. п.), Матіїв, Мельниця, Дубечно (Ковельськ. п.), Когордино, Вишнівесь, Катербург, Крем'янець, Вижгородок, Дедеркалі (Крем'янецьк. п.), Опалин (Льблін. п.), Чарторийськ (Луцьк. п.) і Остріє (Здолб. п.).

Може ще десь залишилось 1—2 б. римо-кат. святинь в руках православних, але звідки євдецьки набрали аж 329 костелів, що їх москалі забрали в 1831. р. та які ніби досі знаходяться ще в руках православних?!

Думаємо, що тут входять у гру ті греко-католицькі церкви, що після 1839. р. стали православними, але „де вже було зьогичним наслідком відступництва вірних від Риму“, як слушно зувважала польська консервативно-католицька гасета „Час“.

Але й у тому випадку євдецьки „трошки“ перебільшили, бо навіть римо-католицька єпископська курія в Луцьку у своїх відомих ревіндикаційних судових позовах у 1929. р. претендує на терен волинського воєводства лише на 146 святинь (а вже вона не подарувалаб, підноі „своїх“ святинь схизматикам!). Звідкиж уявляється ще 183 „конфіскації“? Може „покривджені“ євдецьки булиб ласкаві оголосити їх спис? А

Вислід румунського плебісциту.

99.87% ГОЛОСІВ ЗА НОВОЮ КОНСТИТУЦІЄЮ.

ПЕРЕМОГА УРЯДУ В БУКАРЕШТІ.

Румунське міністерство внутрішніх справ подає виследи плебісциту з цілого краю: У плебісциті взяло участь 92% управнених до голосування, здержалося 8%; у дотеперішніх виборах не голосувало ніколи більше як 70% управнених, хоч участь у голосуванні була обов'язковою.

З 4,298,808 голосів було 4,285,18 (99.87%) за новою конституцією, 5,410 (0.13%) проти.

На 106,000 громадян Букарешту, що мали право участі у плебісциті, лише 9,000 здержалося від голосування, 145 висловилось проти змін, які ввів уряд патріарха Мирона. Хід голосування спокійний.

Єгипет домагається участі в англо-італійських переговорах.

Єгипетський уряд рішив зажадати від Англії, щоби — згідно з 6. статтею англо-єгипетського договору — Єгипет міг узяти участь в перепішніх англо-італійських переговорах, бо вони торкаються справ Єгипту.

Єгипетські політичні кола занепокоєні італійським домаганням щодо участі в управі Суеським каналом. Вони бояться, щоб Англія не погодилася з Італією коштом Єгипту.

Чи Злучені Держави і Канада зв'язані

ТАЙНИМИ ВІЙСЬКОВИМИ ДОГОВОРАМИ З АНГЛІЄЮ?

Як подає філадельфійська „Америка“, сенатор Бора й інші члени американського сенату їздоси були протести у Вашингтоні проти закордонної політики президента Рузвельта й державного секретаря Голла, покликуючись на тязву британського міністра закордонних справ Ідена, який сказав, що Англія має військове порозуміння з Америкою. В тих протестах вони ждали ясної відповіді від уряду. Бора звернув увагу на обставину, що Англія й Америка одночасно киунулись поспішно розбудовувати свої морські збройні сили. Це може привести до участі Америки у війні; так само — мовляв — Америка вмішалась у минулу світову війну.

Та державний секретар Голл розвіяв усі погосмоси про тайну умову з Англією. У листі до голови закордонної комісії сенату Піттмена, написав він виразно, що Злучені Держави не мають ніякої військової умови порозуміння з якоюнебудь чужою державою.

Подібні погосмоси появились і в Канаді. Касіден Гавд, давній посадинок Монреалу, закликає у своїй передвиборчій промові, що між Канадою й Англією існує тайний військовий договір, на основі якого Канада зобов'язалась

післати п'ять дивізій на оборону британської імперії, куди й коли тільки буде треба. Слід додати, що у великій війні Канада виставила лише чотри дивізії.

Заява Гавда викликала сензацію і вся канадська преса передала її без коментарів. Тоді канадський прем'єр Кінґ рішуче заявив, що така умова не існує. Він сказав, що ні йому ні міністрові країнової оборони про такий договір нічого не відомо та що Канада нікому не зобов'язалась вислати на поміч експедиційний корпус. Теперішні військові приготування мають на меті лиш оборону Канади перед тим, що можуть на неї напасти або порушити її нейтральність.

Це винесення зрештою не вдовольнило Гавда, який назвав прем'єра Кінґа „схригтим милитаристом, що готовий пхнути Канаду в заграничні війни“.

Справу тайних військових договорів внаслідок також міністр оборони Лен Мекензі і шеф департаменту закордонних справ Рінфрет. Оба вони назвали твердження Гавда „смішними і дурними“.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

на бл. л.

Д-РА ВОЛОДИМИРА ШАРАНЕВИЧА

адвоката в Лютовисках

померлого 18. лютого ц. р. відбудеться в неділю 27. лютого ц. р. в год. 12. возродує в церкві Успення Пр. Діви у Львові, на міс. за-прошує. Рідня.

може вони скажуть, що не називали цифри „310“, а „коло 310“? Чому ж тоді „коло 310“, а не „коло 150“? Це вже явна тенденція, явне бажання якнайбільш надіктувати католиків Польщі на православних!

Але коли „покривджені“ поляки помилились у числі об'єктів і даті конфіскації святинь, то все-ж таки з якої речі вони претендують на 6 уніятських церков, чому рахують їх за свої?

Десь коло 990. р. по Р. Хр. князь Володимир Святий запровадив на Волині християнство по грецькому обряду та в 992. р. заснував там першу єпархію — володимирську. Віра православна понад 600 літ успішно розвивалась на Волині; до неї горнувся нарід, будували численні чудові монастирі і церкви, завязали борони ІІ від напастей.

У 1596. році більша частина православних єпископів, зібравшись на Собор у Бересті, проголосила приєднання Православної Церкви до Церкви Римської; друга частина разом із представниками братства на своєму Соборі у тому самому місті не згодилась прийняти Унію. Обидва Собори проклали один одного. Король Жигмонт III. універсалом з 15. грудня 1596. року затвердив постанову тієї частини Берестейського Собору, що прийняла Унію, і з того часу Унія стала офіційно існувати.

Розпочалася релігійна боротьба поміж двома частинами українського народу. Кінець кінцем уніяти перемогли та впровадили на Волині Унію (одним з останніх прийняв Унію корецький монастир у 1752. році). Так було до підляку Польщі між трьома державами, після чого волинське населення почало приймати православ'я, і справа закінчилась московським офіційним актом 25. березня 1839. року про приєднання уніятів до православ'я. Факт є, що населення на Волині при переході на православ'я не створило окремої групи „опірних“, які перестали ходити до православних церков (як це ми бачили на Холмщині).

Йшли літа, десятки літ, минає навіть у сльозочому 1939. році ціле століття. На Волині не стало місцевих уніятів (не беремо під увагу вірних новооснованої „унії східного обряду“). — усе населення стало православне. Старі-ж свої церкви (здебільша дерев'яні) вони ремонтували (і хто знає, чи ті ремонти за 100 літ не коштували більше, як сама церква!), до тих церков купували образи, хоругви, євангелія і т. ін. Нікому і в голову не могло навіть прийти, що церква не їх, бо сама така думка протилежна би споконвічному праву, що церква належить до парохій.

У тих умовах говорити про якийсь „грабунок“, про „втрату душ“ на Волині кому-кому, а римо-католикам не можна — це просто свідоме фальшування історичної правди, викликання штучного заколоту серед волинського громадянства!

На нашу думку, справа задоволення релігійних потреб римо-католиків на Волині не представляється вже аж так але, як пише КАП і єдицька преса. Згідно з офіційним переписом 1931. р. на Волині тоді було 327.856 римо-католиків, з того 70.198 у містах. Беручи під увагу факт, що в містах осідали є величезні муровані костели з кількома косяцями, — релігійні потреби тамтешніх римо-католиків задоволені; аніж, у селах Волині в 1931. р. було 257.658 римо-католиків, для котрих саме католицько-єдицька преса вимагає будови нових костелів. Від 1931. р. минуло 6 літ, себто природний приріст для приблизно 20.600 душ (дивись „Видомосці Статистичні“ за 1932, 33, 34, 35, 36 і 37 рр.); на 1. І. 1938. року на селах Волині було 278.300 р-католиків. Скільки ж костелів на Волині трудно нам докладно окреслити, бо шематизму з останніх літ нема, але беручи під увагу, що в 1929. р. було там 114 костелів (з них 79 мурованих) і що за 7 літ побудували багато нових (про що часто доводиться читати в пресі), можемо сміло оперувати цифрою 120, в кожному разі не роблячи кривди римо-католикам. Таким робом приходимо до висновку, що на один „римо-кат. костел“ на Волині припадає 2.320 вірних.

Якже стоїть справа з „грабінниками“ православними? Згідно з офіційними даними, на Волині на 1. І. 1938. р. було (з природним приростом) 1.601.500 православних та 680 парохій; значить на одну православну парохію припадає 2.350 вірних.

Отже стверджуємо, що православні і римо-католики на Волині знаходяться в однакових умовах щодо задоволення своїх релігійних потреб, хіба тільки з такими застереженнями на користь православних: 1) мурованих (себто великих) костелів є 70 при, а мурованих церков — не цілих 20 при; 2) уряд домагається скасувати 100 парохій православних, бо твердить, що парохія повинна мати найменше 5.000 вірних, а філія — 3.000; 3) єпископська римо-кат. курія в Луцьку загрожую православним волинякам „ревіндикацією“ 146 святинь; 4) римо-католицьке громадянство цілої Польщі складає жертви на будову нових костелів на Волині, в наслідок чого з кожним роком число їх росте; 5) хоча число православних щороку збільшується на 25.000 (природний приріст), не може навіть мріяти про будову нових церков.

Досі якось нічого не було чути про масові переходи на латинську на Волині православних. Мовчала про це польська преса, мовчала і латинська курія в Луцьку, не фіксував нагалих змін „Шематизм“. Правда, приходилося читати в єдицькій пресі і різних „Кур'єрках“ аляри про погрозу для „польщини і католицизму“ від волинських „гайдамаків і схизматичів“ та поклик до відкриття чисто польських (навіть не утра-

успіх римо-католицизму! Згадуючи гавет про наслідки тих аляризмів відомостей майже не було. І ось раптом такі ревелії, такий сенсацийний успіх римо-католицизму! Згадуючи гавет про „поворот коло 3000 осіб річно на Волині на латинське католицьке костел“ нас, православних, дуже непокоїти не може, бо у тому згадую перед цифрою „3.000“ є слово „коло“, а ми вже знаємо, що єдицька статистика під цим словом розуміє вираз „менше половини“ (довелиж ми вище, що пишеться у них: „коло 310 уніятських церков“, а читається „146“); значить річно по їхньому переходить на римо-католицизм 1.300—1.400 православних себто 0,08 при, а — популярию говорачи — на 10.000 переходить 8 у рік. Для такого успіху не треба ніякої широко закроєної акції ані пресових аляризмів. Досить для цього мішаних подруг та відомої існуючої дійсності.

Не хочемо повбавляти радісного настрою польських єдицьків, але зваяємося твердити, що маса православних українців стоїть твердо при вірі і Церкві своїх батьків. Очевидно, коли почнеться на Волині стосування таких „метод“, як у Гринках, то справа виглядатиме інакше. Але такі методи знову таки мусять викликати психологічну реакцію. Не знаємо теж, чи вірні державні чинники погодяться на те, щоб недалеко і, совітського кордону сіяти церковно-релігійний заколот серед низів населення. І то му гадаємо, що радість „Кур'єрків“ насправду передчасна.

В. І. К.

Плебисцитова коломийка.

II.

Часописні інформації хоч і про справжні факти з шкільного плебисциту читачі сприймали з деяким застереженням. Мовляв, у політичній зайлості сторін годі чекати від них об'єктивності та справедливості. Тому, мимоходом кажучи, преса на Підкарпатській Русі не виконує тієї важливої громадсько-виховної функції, яку вона покликана виконувати у кожній культурній країні. І мабуть на цьому світі важко знайти серед ширших народніх мас легковіжніші відношення до друкованого слова, як серед підкарпатських українців. На це якось мало звертають уваги відповідальні за рівень народньої свідомості офіційні чинники.

Тому інформації, подані в інтерв'ю п. Ю. Ревая, зробили приголомшуюче враження. Неодмін мабуть поставив собі питання про доцільність демократичного ладу, коли в його рамках можливі такі вчинки тих, що стоять на сторожі законів демократії. Не в одного, мабуть, найважливішого діяча зачароміло від стида (а може й від злості), що славянські адміністратори так понижують синів славянського українського народу, який добровільно прилучився до складу громадян славянської Чехословацької Республіки...

Факти порушення законів, що на них опер свої інтерпретації п. Ю. Ревей, можна поділити на дві частини.

I. Питання принципового характеру, що торкається засад шкільництва на П. Р. та її автономного устрою.

Сюди треба зарахувати інтерпретацію до уряду ЧСР у справі, що шкільна управа на П. Русі порушила основні закони, які обов'язують у ЧСР. Проаналізувавши відповідні закони п. посол запитав: „навіщо було розквітлювати поверхню мирного публічного життя Підкарпатської Русі, коли кожна нестороння людина, що логічно думає, осуджує такий спосіб рішення у виборі мови літературної і навчання...“ і далі стверджує, що „голосування безсумнівно порушило спокій і під фальшивою покривкою демократичного бізнесованості викликало нікому непотрібний, а для держави шкідливий, народньо-культурний бій, що воно цілком знищило авторитет школи й учительства та підкопало довіру батьків до школи. Нема сумніву, що цього розпорядку ані способу його виконання не можна вважати корисним ані для держави, ані для державної думки, бо він шкодить не тільки державним інтересам, але й підіриває престиж держави і самого уряду...“

3 огляду на вищенаведене питаємося уряду: 1. Чи уряд знає про розпорядок шкільної управи, яким вона наказала на Підкарпатській Русі плебисцит у справі підручників, тобто у справі мови навчання, та про те, що цей плебисцит:

а) протиконституційний і порушує постанови законів з дня 26. VI. 1937 ч. 172/36. з. і р.?

б) суперечний з обов'язуючими досі постановами Генерального статуту?

в) викликав нечуваний дотепер народньо-культурний бій і зворушив цілу людиність?

2. Чи уряд схоче пригадати губернаторові Підк. Русі, що його повинністю було: поробити у цій справі заходи згідно з постановами закону?

3. Чи уряд схоче доручити шкільній управі, щоб вона відшукала згаданий розпорядок?

4. Чи уряд схоче видати розпорядок, щоб тих, які спричинили неаганду, покарали або навіть відкликати з Підк. Русі.

5. Що уряд думає зробити, щоб подібні випадки в будучині не повторилися і щоб була якась запорука, що шкільне навчання відбуватиметься спокійно без нерозумних експериментів.

Як шкільна влада легковажить собі саму ідею автономії П. Русі, яскраво видно з інтерпретації у справі припинення у виконанні обов'язків двох учительок за те, що насмілилися жазати інспекторові на його необ'єктивну, односторонню і неправильну поведінку при тому, як заводив „руські“ підручники у народніх школах. Неправність справи була така очевидна, що не було можливості, щоб її не скасувала своїм розпорядком найвища тепер у шкільних справах влада на П. Р. — тобто губернатор. Але „коли губернатор Підк. Русі просив, щоб йому передали всі акти, що відносяться до справи згаданих учительок, начальник шкільного реферату відповів, що не може тих актів передати, бо це урядова тайна“.

II. До другої категорії інтерпретацій п. посол ужив фактів, що наслідують недопустимі поведінку окремих урядових осіб з українськими громадянами. До чого безперечно причинилася підвищена атмосфера у зв'язку з т. зв. шкільним плебисцитом. Найхарактеристичнішими випадками з наведених в інтерпретації можуть бути такі: „Дня 31. X. 1937 в 7. годині вечором штабний стражмістер Гінтерліндер пішов з феніквіцями в коршмі п. Ш. Каца. Не знати, про що говорили при прийнятті, але всі були дуже оживлені й коли до коршми зайшов М. Балог з Вишньої вулиці, п. штаб. стражмістер Г. вказуючи на нього пальцем сказав: „Дивіться, і тут є один українець“. Присутні феніквіці без надуми напали на нього з криком, чому він українськ, а один із духовничів-феніквіців кинувся з ножем на невинного і безборонного Балога...“ До біди не дійшло завдяки тому, що змішались інші люди. „Але цього було мало — каже п. Ревей — з інтерпретації. — Около 8-ої години ціла компанія зі штабним стражмістром рушила до гостиниці Сніжка, де тимчасом забавлялося кілька народовців. Духовничів-феніквіців зайшли до гостиниці з великим криком: „Чи тут є українець — Бог би їх побив!“ Сталася метушня, а „присутній межи духовни-

Одна вічка правда — для усіх завіт: PHILIPS RADIO здобуває світ!

цінами-феніксіями шт. стражмістер Г. зга-
нив «екстремне світло». На записі одного з про-
світних світло знову засвітили, але до біжні вже
не дійшло.

Не краще погівся один зі стражмістерів з міс-
цевим парохом у с. Пилипці. У своїй канцелярії
він дозволив собі звернутися до пароха з такою
дромовою: «Пане фараржі, то що ви делате
с ваші крайні культурні політикоу, о тім вашім
українським а невим що акім культурним пусобе-
нім, то прозразує шпінаві характер. Ві ходіте
з хати до хати а агітуєте. Везь те на ведомі, же
тади грозі набоженске непокое про ваші чін-
ност, а стат нема пенізе на то, абі се таді кон-
центровані четвічке поготовості. Я то буду
гласіт на земски уржад. Закажу! Вам абісте хо-
діт до Провітні! А я се уж о то постарам, абі
дідші чітарень Провітні біла розпуштена. Ахдіж там будете ходіт даде, так вас заткну!
Еште єдноу вам ржікам, же цюсте делаа, то є
шпінаві характер, а я вам то дам черне по білем.

я то так буду гласіт на земски уржад, а такі так
вас подам до соуду за ту ваші українскоу а
левім якоу культурні політику. Мате нецо про
свою обрану? — спитався ще на кінєць пан ко-
мандант і задієнція була скінчена».

А ось жанд. стражмістер Лазорик зайшов до
споживчої кооперативи в Пилипцях й попросив
чочоляду. Коли продавць йому подав, він пер-
елсмиг, ткнув один кусник продавцєві під ніс
і сказав: «на, похай, як смердить Провітні
і українцями». На те присутній там пльмичанин
Василь Фармута сказав: «Тоді всі ми, русини,
смердимо, бо ми всі українці». З цього виязла-
лася базачка з Лазориком, в якій Лазорик ска-
зав, що «якби я зустрів десь у полонині якого
українця, то застрілив би його як пса». Всі ци-
тати взяті з часопису «Учительський Голос» ч.
1, органу Т-ва «Учительська Громада» в Ужго-
роді за м. січень 1938 р., де ці інтерв'ю ви-
друковані.

Омега.

ному світі виступів посла Войцеховського у вар-
шавському соймі проти українського народу,
проти греко-кат. Церкви та її голови, Митропо-
лита Андрея.

Разом з тим українське громадянство Бе-
режан заявляє, що воно готове завжди всіми
силами відперти кожний напад на наш нарід
і нашу Церкву. Зокрема зібрані заявили Митро-
политові Андрєві найвищу пошану та любов.

Щавинська Юзефіна

усуває хрипку і флагму при грині.

2-4

ПРОТЕСТ ГУЦУЛЬЩИНИ.

Представники релігійних, культурних та
освітніх установ села Бані-Березова, коломий-
ського повіту, ухвалили на спеціальній нараді
протест проти нагінки на наш нарід та проти
напасти на нашу Церкву і нашого Високодостой-
ного Архипастира.

В обороні Церкви та її Голови.

ЗАЯВИ ГРОМАДЯН РЕМЕНОВА Й ВИСЛО- БОКІВ.

Установи й окремі громадяни сіл Ременів та
Вислобоки, львівського повіту, переслали Екск.
Митрополитові письмо з заявою, що виступ
пос. Войцеховського тільки скріпив їх пошану
та любов до Князя нашої Церкви.

ПРОТЕСТ ГРОМАДИ ПРИСІВЦІВ.

Громадяни Присівців, зборівського повіту,
на сходинах, в яких взяли участь члени всіх
місцевих товариств, вирішили вислати на руки
Митрополита Андрея письмо з протестом проти
нападу пос. Войцеховського та з заявою непо-
китної вірності і найглибшої пошани до Вла-
дики. Письмо підписали Виділи всіх товариств.

Тисяча селянських підписів під ПРО- ТЕСТАМИ.

Рідкий протест проти виступу пос. Войце-
ховського проти нашої Церкви та її Патріарха
ухвалили села бережанського повіту: Плавуча
Велика, Красна, Цецорні, Плавуча Мала і Глин-
на. Вводи були Служби Божі в наміренні укр-
аїнського народу та його Архипастира Митропо-

лита Андрея, з відповідними проповідями. Всі
згадані громади вислали на руки Митрополита
письма з тисячу підписів місцевих селян.

МАНІФЕСТАЦІЙНА НАРАДА В ОТИНІ.

Представники зорганізованого громадянства
Отинищини, зібрані на маніфестаційній нараді
20-ого лютого ц. р. ухвалили протест проти змі-
шування чужих чинників у справі нашого на-
роду та вислали окреме письмо з заявою по-
шани Голові нашої Церкви.

ПРОТЕСТ ГРОМАДЯНСТВА НАДВІРІЯНИЩИНИ.

Громадянство Надвір'янщини, зібране на
нараді у Надвірній 20-го лютого ц. р., запроте-
стувало проти напасти на нашого Князя Церкви
та висловило найглибшу пошану й віддання
Екск. Митрополитові.

ГОТОВІ ВІДПЕРТИ ВСІМИ СИЛАМИ КОЖНИЙ НАПАД.

Українське громадянство Бережан на окре-
мих сходинах, у яких взяли участь представни-
ки всіх установ і товариств, ухвалило однодуш-
но запротестувати проти нечуваних у культур-

ЗЕЛА ПРОТИ ТЕРПІННЯМ ЛЕГЕНІВ

загально відомо як «Herbata Puhimanna»
злагоджують нашель. ПАЧКА 165 ЗОЛ.
Дістанете в аптеках і дрогеріях.

ПРОТЕСТ ПОВІТОВОГО НАРОДНОГО КО- МІТЕТУ УНДО В ТУРЦІ.

Повітовий Народний Комітет УНДО в Тур-
ці н. Стр. вислав до Митрополита Андрея таке
письмо:

„Слава Ісусу Христу. Ексселенці! Повіто-
вий Народний Комітет УНДО в Турці н. Стр. в
імені українського громадянства турчанського
повіту, з приводу нечуваної напасти посла Вой-
цеховського у варшавському соймі на Вашу
Найдорозжчу Особу, висловлює Вашій Ексселе-
нці співіскє привязання і любов та запевняє,
що завжди готові станути в обороні нашої гр-
кат. Церкви і Особи Вашої Ексселенції, дорогої
українському громадянству“.

ПОСЕЗОНОВА ВИПРОДАЖ

ПЛАЩІВ І РАГЛЯНІВ

ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Й. ПАШТОР.

Фільмова слава.

I.

Олівер Реймонд мав усе, що має популярний
фільмовий артист: чудову візю над берегом
ріки, кілька авт, перегонів коні... Про жінки
не хотів і говорити.

Його оглядали що-вечора на екрані міліони
жінок: він мав чудову стать, непереможну
усмішку, мужеське чоло і глибокі очі, якими
заходивав жінки від Капштаду до Йокогами.

Секретар сказав до нього із змуженою
міною:

— Знову багато листів із жіночим почер-
ком. Чи маю їх вам прочитати?

Реймонд зробив такий змужений рух, як
і третій ді «Чорної графині» під пальцями.

— Я вже хотів би раз позбутися тої одно-
манітності. Я-ж теж тільки чоловік, що колись
бажав відпочинку.

Хвилинку задумався і провів рукою по хви-
ластому волосю:

— Та жінота зовсім розбиває мені нерви.

— Міа Боже! — Зідхнув секретар — а на
мою думку жінки... це не маловажна річ.

Артист скривив уста. Про ті уста нераз пи-
сали критики, якто вони вміють роздавати ти-
сячі цілулки і приваблювати, опьянювати.

— Що-ж! — сказав Реймонд — коли я тих
часівачи маю за багато...

— Маестро! ви повинні кудись далеко ви-
їздити, кудись, де нема ні фільмів ні жінок...
і якудуш чи гавку заквітну, на лоні при-
роді.

— Може і маєте рацію, Джон. Тиша лісу,
запах живиці, якась маленька купелева місце-
вість це зробилоб мені добре. Гйдіть до банку
і вольміть більшу суму... Ще нині виїдемо.

II.

По кількох днях вони опинились в малень-
кому князі. Було там усього кілька віль, одна
гостиниця і довкола сосновий ліс. Іжа була
погана, але природа чудова. У потоках багато
пеструтів.

Реймонд почувався знаменито: лежав під
дерегами, цілими годинами адивлявся у верхів'я
могутніх сосон, прислухувався до дичання
біблі і комарів, стежив за віючими попутками
і моторними вивірками.

— Тепер я став нормальною людиною —
сказав до свого секретаря. — Не треба мені
робітні, знімок, кузіс... Чи ви бачили тут за
весь час нашого побуту хоч одніську жінку?
А може ви підплатили всі довкола, щоб ніодна
до мене не підходила?

Секретар відповів з усміхом:

— Одну я бачив. Я навіть знаю, як вона на-
зивається, бо в лісі, заки прийшов до неї її на-
речений, я підліс із землі кишену нею копєрту.
Зветься вона Кейт Рівер. Типова здорова сіль-
ська красуня... ні трохи небезпечна, до того має
яке нареченого.

— Отже навіть та одна занята, слава Богу!
— закінчив артист.

III.

Одного попозудня сидів Олівер Реймонд
у лісі на лавці. Сугєнцію. Нараз зпоза дерев ви-
ринула пара — молода дівчина з мужчиною.
Коли вони минали Реймонда, трохи відхилили-
ся одне від одного і дівчина гавнула зацікавлена

на незнайомого. Артист подивився на неї зако-
ханими очима. Він відчув, що в його серці щось
зрухнулося. Дівчина була справді гарна. Кожні
йшла між деревами — колихалася, а її сміх
нагадував сільські гірські дівночки.

„Вона ледви глипнула на мене... — подумав
— ах, ці провінціалки!“

На другий день він знову зустрів цю молоду
зему на проході в лісі. Вона була сама. Реймонд
дивився на неї тим прихвищивим поглядом,
якому він завдячував так багато своїх успіхів
на екрані. Але його погляд не зробив на дів-
чині найменшого вражіння — вона ледви помі-
тила його. „Дурна гуска! — подумав гнівно —
іще побачимо!“

По обіді він вибрав найкращий свій одяг,
в якому виступав у фільмі „Троянда магараджі“,
де здобував індійську княжну. Заяваав собі
наймоднішу краватку і чекав на зустріч дівчини.
Під вечір появилася Кейт поруч свого темно-
окого нареченого. Реймонд шов їм назуотріч
якби у сві — привабно-мрійливий. Минаючи
дівчину кинув їй свій славний огнистий погляд.
Очі дівчини заблискали на мить, але зараз по-
гасли.

„Трагічна справа...“ подумав Реймонд, про-
водячи дівчину своїм зором, поки не змеза на
лісовій стежці.

Артист прийшов до хати у поганому на-
строю. Секретар зустрів його запитом:

— Чи ви знаєте маестро найновішу новину?

Тут у кіні грають нашу „Троянду магараджі“.

Очі Реймонда заблизнали.

— Може підемо на виставу, маестро?

— Від біди, можемо піти. Купіть два білетні.
Ви знаєте, що я в цій фільмі маю одну із своїх
найкращіших ролей.

Короткий час посезонна випродаж по значно знижених цінах ви-
сортвані речі за половину
ціни. — На новини спеціальний рабат.

Тільки
короткий
час.

Е. ДУМИН **Львів**
Коперника 4

За будову „Дому Української Культури“ у Стрию.

ПОКЛИК
ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Науки назустріч арством потребам украї-
нського культурного життя у Стрийщині, гро-
мадянство тої області рішило ще минулого
року побудувати будинок-приміщення для кіль-
кох місцевих культурно-освітніх товариств.
Дім, якого будову постановлено розпочати
з весною ц. р., рішено назвати „Домом Україн-
ської Культури“, що буде стояти не лише на
сторожі духовних цінностей нашого народу,
але плекати їх і на даліше. Сам будинок, що буде
мати вигляд зовсім сучасний, дасть примі-
щення для таких товариств як Музичний Інсти-
тут, Музей „Верховина“, Стрийський Боян,
Взаїмна Поміч та інші. Будова „Дому Україн-
ської Культури“ вимагатиме великих мате-
ріальних засобів, які переходять сили та спро-
можність самого стрийського громадянства.
Тому цією дорогою Комітет будови звертаєть-
ся до всіх, кому дорогий духовий розвиток на-
роду, зокрема до всіх стрийців, де вони не були,
до музики, співаків та співочих і музичних то-
вариств у краю і на чужині та до прихильників

української культури, щоб поспішили з мате-
ріальною допомогою. Просимо також куль-
турно-освітніх діячів, у першу чергу наше ду-
ховенство, щоб не відмовили нам своєї допомоги,
бо в „Домі Української Культури“ найдуть при-
міщення теж диригентські та режисерські кур-
си, що вишколюватимуть кадри культурно-
освітніх діячів та диригентів церковних хорів.

Через побудування „Дому Української Куль-
тури“ створимо огнище культури на нашій про-
вінції, що промінюватиме не тільки на Стрий-
щину, але матиме значіння й у розвитку нашої
культури взагалі.

Жертви просимо слати на conto П. О. К.:
Muzyczne Towarzystwo im. M. Lysenki,
Hilja Stryj, № 154842.

ЗА КОМІТЕТ БУДОВИ
„ДОМУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ“ У СТРИЮ:
Котович Вол., Форостина Евг., Красінський О.,
о. І. Гаврилович, Пристаї М. Максимчукова С.,
Щ. Соколовський, Бандера О., Паславська О.

Дорогий! Я хотів купити собі хату, але до асем-
плові рішило віддати малу фабричку. Гроші, які мені
бракували, дозичив мені банк. Це безсумнівно дотало
спраги для мене. А крім цього маю моральне віддово-
лення, що даю завдяки нашим безробітним — хоч квали-
фікованим силам. — Відомо Іван.

Пром-банк

Львів, Гродзіцьких 1, і. п.

помагає здоровому починанню при різних вар-
татах праці.

З українського життя у Брні, ЧСР.

ПІДВИЩЕНІ НАСТРОЇ.

З початком нового року українське життя
у Брні почало змінювати ясні позначки оздоров-
лення. В усіх товариствах відбулись перевибори
управ і головне — пролягав природний та здо-
ровий гін до взаємної толеранції, співпраці,

солідарності. Особисті амбіції, ще були го-
ловним джерелом усіх непорозумінь у тога-
риському житті, загально осуджені, як прояви
хоробробності, відійшли на задній план і можна
думати, що коли вони зовсім не зчезнуть з на-
шого життя, то бодай вилуються у творчому на-

IV.

Олівер сидів із своїм секретарем у кімні, коли
на сальо ввійшла Кейт Рівер із своїм нареченим
і мамою. Почалася „Троянда магараджі“, чудові
палати і краєвиди, всякі інтриги і любовні сце-
ни. Кінчається фільм тою запоморочливою
сценою, коли княжна після тисячних небезпек
падає в обійми свого зрелищника (він сидів на
сальо), щоб дістати з його уст нагороду — ці-
лунок.

Реймонд бачив, як Кейт ворухнулася на
місці і чув, як похилившись до свого нарече-
ного сказав:

— Ах! що за чудовий чоловік. Льотаре!
Який так усі виглядали!

Коли на сальо зайшло, Реймонд мав вражін-
ня, що дівчина тупнула на нього так і каже:
„Ах, ти мій прегарний! Я кохаю тебе... без ог-
ляду на те, чи ти король чи ти бідний... Ти —
мій ідеал!“

Реймонд добре розумівся на тому, як за-
роджується став любовної дуріжки. На другий
день він чекав на дівчину в кімні. Одягнувшись в
прегарний англійський спортивний костюм, дів-
чина йшла сама собі замріяна, не помітивши
Реймонда.

„Що за дурепан! — подумав Олівер.
Нараз рішався. Підійшов скоріше і вступив
дівчині дорогу.

— Вибачте! — почав гордо — ви сиділи вчора
в кімні переді мною і я бачив, які ви були захоп-
лені „Трояндою магараджі“.

Дівчина глумилася на нього перелякано:

— Так.

Реймонд декламуював далі:

— Я зустрічаю вас тут щодня на прохолоді...
Чи ви не помітили мене?

Дівчина була адивована:

— А що я мала помітити?

Артист збентежився як школяр.

— Що я... що я...

Він мав був охоту кричати: „Подивись
добре! це-ж я твій ідеал з „Троянди магараджі“!
Тимчасом на личку дівчини не було ніякого
зворушення. Артист скривив уста і ледви про-
шепотів:

— „Що я подібний до героя із учорашньої
фільми.“

Дівчина якби розгнівалася, почервоніла:

— Це можливе... Але що це мене обходить?
Відвернулася і пішла назустріч своєму на-
реченому, який показався на узліссі.

V.

Ще того самого дня сказав Реймонд спаку-
вати свої валізи. Авто мчало берегом моря
і сонце всміхалося до славного артиста, що вер-
тався до своєї праці.

Дома чекало на нього кілька тисяч листів.
Реймонд поклався секретаря:

— Перегляньте всі листи і зверніть особливу
увагу, чи нема між ними теж листа від Кейт
Рівер.

Два дні пізніше ввійшов секретар до ар-
тиста:

— Маестро! саме в цій хвилині прийшов
лист від Кейт Рівер. Вона вже мусіла довідати-
ся, хто ви. Якже вона моглаб була опертися ва-
шому чарові.

Олівер Реймонд був щасливий, коли читав
важкий, сентиментальний лист провінціалки.
Він відчував, що здобув духову рівновагу і по-
чував себе „нормально“.

Переклад з англ.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 34. Субота, 25 (13) лютого 1888.

В ОБОРОНІ ШКОЛИ.

В замітці п. н. „Буковинська Русь“ проти вносу
ин Ляхтенштайна читаємо: „Русини на Буковині
виступили рішуче і заважили проти проекту ин. Ліх-
тенштайна в державній раді, щоб народні школи
зробити конфесійними. Наші буковинські браття ціл-
ком природно б'ються того, що якби духовенство
дістало більше впливу на школи, то в Буковині, де
православне духовенство веде румунізаторську по-
літику і намагається винародовити русинів, —
стан руських шкіл ще більше погіршився“.

„ТА КУДИ НАМ ДО БОЛГАРІВ!“

У фейлетоні „Під меділю“ Короніло Устимович
натякає про те, що русинам важко добитися якого-
небудь автономного уряду і пише з того приводу:
„Та ми — Богом і правдою сказавши — не так то на-
пасно і доблесні. Ми надто м'яко-сердечні. І га-
рзд робимо, бо відомі жили би Голіубовські, Емігрант-
ські і Дармоїдовські? Хто орудував би нами і панував
над нами? А ті нападничини кажуть, що ми їх не лю-
бимо і раді проти них бунтуватися. Та де нам до
бунту? Ми навіть і аспірації ніяких не маємо. Десь...
інші народи до чогось змагали і вінці прийшли до
своих-тих добутків. Греки, серби, чорногорці, ру-
муни, болгарі... всі вони мають уже свою хату. А я-
кби так показалося, що нас в Європі треба, бо чей ми
не гірші від болгарів, — то русин зараз буде преси-
ти... Я чує недавно таку розмову: „Та куди нам
до болгарів? Ми не маємо ні історії, ні культури, —
ми в Європі те, що в улику трутень!“ Що за скрем-
ністі! Яна свеча доброта! На що нам кошари, на що
пастир? Ми-ж кормимо наших тілом вовна і медов-
д... вони сердечні з голоду погубили якби нам пас-
тир і власна хата... Лишіть нам тільки солому тай
перогризки сіна — лишіть нам „а“ та „ы“, а все ін-
ше вам даруємо“.

ЖИД ОТРУЇВ СЕЛЯНИНА.

Львівський суд присяжних засудив на нару смер-
ти через повішення 50-літнього арендатора з Тодорно-
виці, соціального повіту, Хайма Вурма, що ще в
1883 р. отруїв арешником селянина Івана Ваца. Вурм
був винен Вацу 350 зр., на що не було ніякого доку-
менту, і в такий спосіб хотів позбутися догу. Отру-
ївши Ваца Вурм утік був до Росії, де довгий час хо-
вався. Оборонець не вніс жалоби невинності, тільки
просив трибунал, предмети засудженого ласці ці-
саря. В часі розпрати довікола суду були такі товпи
жидів, що аж війсьмова сторожа мусіла охораняти
браму судового будинку.

прямі, більше конкретній діяльності. Потребу
цього відчула інтелігенція і ширші маси, тому
рішучі поволі зчезають.

УКРАЇНСЬКЕ Т-ВО „ЄДНІСТЬ“.

Т-во „Єдність“ улаштувало 12. лютого ц. р.
у спортзалі саль Жиденицького Клубу маско-
вий бал, який мав великий успіх. Чехословаць-
ке добродійне Т-во „Доброїм“ запросило „Єд-
ність“ до співпраці у його вечірній для ширшої
чехо-слав. публіки. Товариство „Єдність“ має
намір улаштувати два рівнобіжні курси україно-
знавства; один з них спеціально для жіночої
секції.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

Т-во „Українська Громада“ разом зі „Сту-
дентським Т-вом“ і Жіночою Секцією прихиль-
но поставились до пропозиції „Єдності“ від-
святкувати цюгоричні Шевченкові роковини,
як день української культури, спільно і своїми
силами. Для цього склали спільний Комітет, що
на засіданні 13. II. вибрав президію у такому
складі: голова п. Стецишин, секретарі: пп. Кіца
та Балицький, скарбник п-на Думішана та II
помічник п. Доротяк. Народа комітету мала
діловий характер і затигнулася до 11-ої години
вночі; намічено головніші точки програми, що
складатиметься з академічної та мистецької
частини. На випадок фінансового успіху свята
комітет наперед рішив призначити прибуток на
добродійні цілі.

УКРАЇНСЬКА ПРИЛЮДНА БІБЛОТЕКА.

Редакція рукописного місячника „Єдність“
— як довідаємося — має намір заснувати у Брні
українську прилюдну бібліотеку, без якої годі
розвинути більше планоу та доцільну культур-
но-освітню діяльність. Наше громадянство та
асі культурно-освітні і видавничі установи по-
винні цю акцію по змозі підтримати. Бренський
український товариства подають добрий приклад
для інших українських культурних осередків.

А. В-ий.

АКЦІЙНА СПІЛНА ДЛЯ БУДІВЕЛЬНОГО ПРОМИСЛУ

перше Іван Лавинський,
виплачує з 1-го березня ц. р. дивіденду за рік 1937
у висоті 1 — золотого від акції через Кооперативний
Банк „Дністер“ Львів, вул. Руська к. 20.

Економічний огляд.

В Господарській Раді.

ДИВНА ПОВЕДІНКА ПОЛЬСЬКОЇ БІЛЬШОСТИ.

Як нас інформують, перше засідання комітету Ради, якій присвятили ми недавно довшу передовицю, мало деякі симптоматичні моменти. А саме до Президії комітету запропоновано виключно самих поляків (це просто вражало!) і шойно на внесок дир. А. Палія, щоб дати там місце також українцям, рішено побільшити число членів Президії ще на одного. На 29 приєднаних український кандидат п. Мирон Луцький дістав усього 18 голосів, себто перейшов незначною більшістю голосів.

Цей перший прояв дивної поведінки на терені Госп. Ради насуває поважні думки. Це немов бажання „недобачувати“ українців, що зрештою було можна завважити вже на святочному отворенню Г. Ради: ніодін референт, крім скромних ватажків п. Папари, не згадав, що в господарських справах південно-східних воєвідств мають право говорити також українці. Виникає питання: навіщо годі давати цій Раді всегромадянську фірму? Краще відразу поставити справу так, як це зробило єндєцьке „Саово Народове“, кинувши гасло: „Про господарство Сх. Галичини повинні рішати поляки!“ (див. „Св. Н.“ з 12. ц. м.). „Якщо метою оснування Госп. Ради буде охота будувати господарський організм — писала агадана газета — годі вже з самого початку треба вислімну-

вати тих, яким не залежить на господарській силі Польщі: жидів та українців.“ Мимохідь принає підозріння, що рецепта львівської єндєції найшла багато визнавців серед польських членів Госп. Ради, бож годі інакше пояснити собі хід вибору президії.

Та мусимо твердо зазначити, що спроби польської сторони вирішувати господарські справи без українського чинника, і то відповідно заступленого, заздалегідь засуджені на невдачу. Це повинні собі освідомити ті, що ввійшли до Госп. Ради для справжнього піднесення економіки Сх. Галичини, цієї „забутої Богом і людьми країни“ — як висловився воєвода п. Білик. Українське громадянство, зокрема преса, пильно стежитиме за далішим ходом праць Госп. Ради.

Коли мова про перше засідання Госп. Ради, то треба ще зазначити, що були спроби означити кількість комісій і попризначувати до них членів на скору руку. Шойно на внесок дир. А. Палія (більшістю 1 голосу) відсунуто ці справи для глибокої над ними застанови. Голос дир. Сінгалевича про потребу замінити урядових секретарів вибраними секретарями зпоміж громадських делегатів пролунав покищо безуспішно.

В. Н.

Наші можливості в деревному промислі.

Одною з галузей промислу, яка у нас лежить досі майже облобом, є деревний промисл. Наскільки він рентовний, цього загал собі не уявляє. А не уявляє собі тому, що ця ділянка пиферно не опрацьована й мало хто з наших підприємців знає, які вона може дати зиски. Навіть ті, які в цій ділянці бодай трохи визнаються (нпр. мають управу лісами) і вони не здають собі справи з можливостей промислу в цьому напрямку і не роблять нічого, щоб їх використати.

Можна ствердити, що вся увага наших промисловців та їх співробітників звернена на ародукцію артикулів першої потреби, які можна збувати на нашому внутрішньому ринку, приватницькому і кооперативному. Це тому, бо тут вони знають, кілька якого товару піде і яким капіталом, можна заангажуватися без більшого ризику. А скільки в нас капіталу дармує, без доцільного його використання, скільки навіть марно пропадає!.. Зокрема — коли бде про ліс, то в нас є свої власники лісів, ще й такі, що мають теж засоби на їх експлуатацію. Та все те здебільша мертве. Колиж вони й роблять якісь обороти, то лише на те, щоб набити грубими тисячами чужі кишені, через яких руки переходить переріб сирівців на півфабрикати та пересортовування матеріалу, а далі виріб готового продукту.

Безумовно, лісів у наших руках нема, дарма, що яких 70% усієї поверхні лісу Польщі находиться на українських землях. Але якби і ці скромні капітали промислово зорганізувати, то не тільки ми моглиб заняти поважну кількість наших молодих безробітних, але що важніше, ми зробили би поважний вилім у до-теперішньому стані та причинились би сильно до побільшення наших суспільних капіталів, які доречі є більше як скромні, а в порівнянні з чужими смішно дрібні. Що так є, вистане для порівняння взяти під увагу кілька чужих поважніших фірм та познайомитися з цифрами їх основного капіталу, а побачимо нагу дійсності.

Деревний промисл має в наших обставинах ту перевагу, що сирівце маємо на місці і не потребуємо за ним далеко шукати. Зате є дві речі, що стримують наших підприємців від участі в цій ділянці, а саме: слаба орієнтація, а яким мінімальним капіталом слід до цього діла підійти, та питання, де і як можна найти ринок збуту.

Ринок збуту це справа окрема і над нею слід окремо застановитися. Справу цю постра-раємо обговорити в найближчому часі.

А щодо того, з яким мінімальним капі-талом можна до тієї справи підійти, подаю ін-формації про основні капітали фабрик дикти і паперу. Ясна річ, підприємцеві ніко-

ли не можна диктувати скільки він має в дане підприємство капіталу вложити. Але для при-кладу добре буде познайомитися з ними. Мож-же це справу нашого ліхходу до розбудови де-ревного промислу реальніше висвітлити.

1. **Фабрики дикти:** Беремо на увагу 31 об-ектів. З цієї суми 14 фірм висоту основного капіталу уявляю. А саме: Пять фабрик має та-кого капіталу від 10—20.000 зол. (3 до 10.000, 1 по 15.000, 1 по 20.000), три фабрики має від 90—120.000 основного капіталу (1 — 90.000, 1 — 100.000, 1 — 120.000), три фабрики має від 250—500.000, три фабрики дикти мають вище міліона.

2. **Фабрики паперу:** Беремо на увагу 38 об-ектів, з чого знаємо капітал 24 фабрик. Одна з них має 50.000 зол., п'ять від 102—250.000 зол. (1 — 102.000, 1 — 210.000, 1 — 225.000, 2 — 250.000), п'ять фабрик від 300—500.000 (3 — по 300.000, 1 — 400.000, 1 — 500.000), п'ять від 500—800.000, вісім фабрик має основного ка-піталу від міліона вгору.

Все це стан за 1936. р.

Коли може існувати п'ять чужих фірм з капіталом від 10.000—20.000 зол., а далі три з капіталом від 90.000—120.000, то можуть також існувати аналогічні українські фабрики і для їх вивінування капітал навпевно знайдеться.

Капітали 102.000—250.000 (такіх є п'ять фабрик паперу), це безсумніву капітали дуже поважні, але зовсім реальні навіть серед нас.

Коли можливо мобілізувати капітали на ризиковну нафтову спекуляцію, то наскільки більше є можливе воно тут. Треба тільки, щоб міродатні чинники цим зацікавилися.

Варт згадати, що нпр. краківська латин-ська консисторія має власну фабрику паперу.

Олександр Підгородецький.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

РОЗШУКИ НОВОГО ЗМІСТУ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО ІН-ТЕРВЕНЦІОНІЗМУ В ГОСПОДАРСТВІ. — „УПОРЯД-КОВАНИЙ ІНТЕРВЕНЦІОНІЗМ“.

Ми перше на цьому місці зазначували, що поль-ські міродатні чинники раз-у-раз шукають відпові-дних форм для госп. життя. Зразки інших держав ім не зовсім до вподоби, бо вважають, що ці форми тре-ба прилаштувати до своїх потреб Польщі. Виха-дять вони обернений сьогодні лібералізм західних демо-кратичних держав, відкидають тоталізм суєди і з пра-ва та ліва, ба навіть критикують (чи допущають теж критику, як на два пос. Сімофського) етатизм. Проте не вважають доцільним ародукувати державну кон-тролю до найвузятіх меж. Міродатні чинники вважа-ють, що інтервенціонізм держави в госп. справах є не-обхідний. Але треба — мовляв — найти для нього та-кий зміст, щоб він не гальмував розвій господарства процесів, „намагав підготувати“ держава й більший

прогрес, більшу динаміку. І ось у тій п'яті мин. промис-лу і торгівлі Роман поклався до життя нової ком'сії, яка має цей „новий зміст“ найти, яка має видумати чергову концепцію інтервенціонізму, але пильного, впорядкованого. Як такий інтервенціонізм має вигля-дати, того поки що ніхто не знає. До провону в комісії поклаваний президент Союзу Пром.Торг. Палат Кля-нер. До самої Комісії запрошено ряд госп. діячів, го-ловно а самостійних господарських установ.

СЧІТОВА ХРОНІКА.

НЕ ТІЛЬКИ ПОЛІТИЧНЕ, АЛЕ І ГОСПОДАРСЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ НІМЕЧЧИНИ І АВСТРІЇ.

Як інформувє в'єдєський госп. часопис „Вєрє“ переговори д-ра Калодіуса з австрійськими господо-рськими чинниками частинно вирішали последи щодо потреби усушту ріжні перешкоди в гармонійній еко-номічній співпраці двох німецьких суєдів. Шострада — не в усіх справах найдено вже компромісний фор-мули, проте прийняв обох сторін прочаствує шлях до значного оживлення німецько-австрійського торгове-льного обороту.

3 нашої кооперації.

КООПЕРАТИВНІ ВИКЛАДИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИ-СОНІХ ШІЛ.

Для поширення кооперативних ідей серед украї-нських студентів високим шілом вмістив РСУК низку ви-кладів на кооперативні теми для цього середовища. 8 цих викладів відбулося вже три, а саме: два викла-ди О. Луцького в Гр.пат. Богословській Академії дня 7. і 8. ц. м. про український кооперативний світосвіт та про дослідження і плани праць українських коопера-тив і один виклад З. Кавиша дня 17. ц. м. в Т-ві абсолю-вентів Торговецької Школи на тему української кооперації.

З цього самого шілла мають ще відбутися такі ви-клади: м-ра С. Стефаніна у „Приватній Громаді“, З. Кавиша в Т-ві студентів техніки „Основа“, м-ра І. Глад-кої в Т-ві „Обнова“ і в Т-ві ім. Лєсії Українки.

ЯК ПРАЦЮЄ „КООПЕРАТИВА ЗДОРОВ'Я“ В РЕМЕНОВІ.

„Кооператива Здоров'я“ в Ременові це перша у нас кооператива того роду. Вона розвиває свою діяль-ність вже від 3. IV. 1937 р., тоді коли друга така кооператива в Воляхвірі коло Спассиславова шойно зачи-ла свою діяльність в цьому році. Зайт за три праці кооператива від 3. IV. до 31. грудня 1937 р. вималає 1963 акараєвних порад, які для лікар кооп-ів д-р О. Літинський, з того 815 порад членам кооп-ів і 547 нечленам кооп-ів. Подірюйме: лікарських порад у центральній станції дєли 568, в інших селах 330, в доміках хорого 168, мужинам 300, жінкам 324, дітям 284, вагітним 10, немовлятам 16, відіслано до лікарні 24 особи. Під оглядом ведуть було 219 недугів на внутрішні недуги, 116 на дитячі, 182 зубів, 48 очей, 136 а хірургії, 69 гор-ла і нух, 67 шіфрант, 27 нервових, 26 жіночих і 6 по-шесних.

Лікар кооператива деревні лікарські оглядини „ди-тячий садок“ у Ременові і Висоцькозі і на 72 д'єтей отвердих дуже анальний стан адоровки та жалілий відсоток (55%) суєдів. Район кооператива обіймає 8 сіл і лікар кооп-ів визначивме кожного тижня в п'ятницю на оглядини домівок членів, щоб запобігати недугам і вести пропаганду боротьби з сухотами.

НОВІ РЕВІЗОРИ Р. С. У. Н.

Прєдсідник Кооперативної Ради у Варшаві д-р Цалєсінський рішєнням з 19. I. 1938 р. затвердих пра-во такти ревізорів переводити ревізії в кооперативах РСУК: 1) м-р Теодор Зішко, 2) м-р Якіс Котвич, 3) м-р Гриць Кухар, 4) інж. Дмитро Марушак, 5) Герасим Ш-вешак, 6) м-р Роман Цєсєльський. Це рішєння оголо-шено в урядовім депішкє міністерства скарбу ч. 3 поз. 70. з 31. I. 1938 р.

УКРАЇНСЬКА КООПЕРАЦІЯ ІНВАЛІДАМ УКРАЇН-СЬКОЇ АРМІЇ.

В 1936 р. українська кооператива як і в минулих ро-ках оказала свої шєдрі жертви на Інвалідів Україн-ської Армії. В тому році аложило датки на Інвалідів 752 кооператива суєтоту 678 в 1935 році і 445 в 1934 р. Отже саме число кооператив-жертводавців помітно а року на рік зростає. Загальна сума пожертв кооперати-в Українським Інвалідам виглядає так: у 1934 р. — 7.757 зол., в 1935 — 11.565 зол., а в 1936 р. — 11.140 зол.

В 1936 р. було 54 таких кооператив, які пожертво-вали на Інвалідів понад 40 зол., доми по 100 і навіть 200 зол., а пересічна висота жертв інших кооператив рівняється 10 зол.

3 економічної літератури.

„Zehn Jahre Cechoslovakische Nationalbank“ — Прага 1937 р., стор. 342.

Надіслана до „Діла“ колекційна книга Чехословаць-кого Над. Банку містить широкій опис діяльності центрального банку ЧСР і разом з тим багату відомос-тей про еволюцію національного господарства цієї дер-жави. В це збірня праця шілої анжєли авторів, анжєли ж датинів.

Сторінка без політики.

МІСТО ХЛОПЦІВ.

Велике діло доброї людини.

Десять миль на захід від міста Омага, в Небрасі, є містечко, що зветься Бойс Таун. На двістах п'ятидесяти акрах землі є все, чого бажає хлопча адача: Великий майдан для гри у бейсбол і футбол, гарна гімнастична зала, став повний риби, ставок для купелі в знім, сад і добра ферма.

Найкращі учителі, що їх можна дістати, ведуть нинчу й вищу школу, в якій вчиться двіста п'ятидесять хлопців, різного походження й віку.

Управа містечка ціла в руках хлопців. Мер (бурмістр), радні й комісар поліції — самі хлопці. Але п'яничі нема, бо їм не треба. Містечко має свій власний журнал, хор, оркестр, шпиталь, кілька каліниць, славу дружину для гри у бейсбол, другу для футболу і будинки, що поміщують робітників, в яких хлопці вчать-ся всілякого ремесла, як механіки, столярства, шевства, крафцтва, фарбарства, виробу килимів і т. п.

Колишні злочинці.

Всі хлопці круглі сироти. Найбільша частина — це колишні молоді злочинці. Між ними є двох що убив власних батьків. Один мав тільки дванадцять років, коли застрелив батька пияка у хвилину, коли той бив дуже матір хлопчика. Другий мав 15 літ і не міг дивитися на те, що батько живе у дикім подружжі з другою жінкою. Не міг глядіти на розпуку матері й тому зважився піти до батька, щоб запросити його вернутися додому. Батько обіцяв прийти на другий день, в неділю. На радощах хлопець не біг, а летів, щоб принести добру вістку матері. Прибрали хату, зладили добрий обід, і чекають. Але давно минуло полудне, а батька нема. Вхопив хлопець рушницю й пішов до коршми, якій батько запивався з повніницею.

— Тату, ходіть додому, бо мама ждуть на засі! — закликав хлопець через відчинене вікно, але батько тільки зареготався, не думаючи навіть сповнити вчорашню обіцянку. Тоді хлопчина убив одним вистрілом свого негідного батька.

В суді не знали, що діяти з молодим обвинником, аж поки не надійшов священник о. Едвард Флянеген, основник та опікун Бойс Тауну. Він розповів у суді про хлопця містечко і заявив, що за 25 літ воно випустило у світ 4.400 хлопців, усіх до чесної роботи, ні одного злочинця. Між ними два є редактори, один адвокат, десять є власниками різних підприємств,

два фабриканти, один актор та один грач у бейсбол в Американській Лізі і т. п.

По таким вступі о. Флянеген просив, щоб передати хлопця обвинника йому, та він певний, що хлопець виросте на доброго громадянина, бож він виконав страшний злочин із великого жалю й любови для своєї бідної матері.

Хлопчина є нині в Бойс Таун дуже добрим школярем, який вийде відти добрим чоловіком.

Як повстало „Місто хлопців“?

Отець Флянеген почав своє велике діло із 40 доларами в кишені. Молодий, щойно висвячений священник, наймив за ті гроші дів напроги поліційної станиці в Омага, як захист для бездомних. Одного вечора прийшов туди сушений хлопча, одягнений у лахміття. Від голоду виснажений до краю, трясся мов у лихорадці. Тоді майнула думка у священника, що перед ним ще важніше діло, ніж нічим для бездомних. Неперелісний тисяч бездомних хлопців потребують любови й опіки, щоб не вирости вони на дикунів-злочинців.

Негайно нервового дня він винайняв другий дім за 90 доларів як захист для бездомних хлопців. Добрі люди допомогли і з того малого почину виростає велика установа: „Хлопче Місто“. Удержання цієї інституції коштує річно чверть мільона доларів. Цю велику суму збирають легко між американськими добродіями. Та о. Флянеген далі журиться, що кожного року зголошуються сотні бездомних хлопців, а він не має для них приміщення.

Найкращий громадянин стейту.

Стейт Небраска вважає о. Флянегена найкращим своїм громадянином, тисячі вихованих ним хлопців люблять його, як рідного батька й шанують, як святого. Він знає докладно, що діється з його вихованцями та веде з ними постійно листування.

Отець Флянеген каже, що найбільш небезпечний вік для хлопців, тоді, коли вони підростають. Вони потребують багато щирої любови, бо вона найкраще виховує. Круглі сироти мусять знайти когось, що дбає за них з такою любов'ю, яка є в добрих родині для рідних дітей. Без цієї батьківської опіки ніякі педагогічні теорії не зможуть повести підростаючих по простій дорозі. Таку любов і опіку можуть дати тільки ті, що мають таку віру й серце, як колись єп. о Іван Боско, великий виховник і приятель молоді в Італії, а тепер о. Флянеген в Бойс Тауні.

Спекулянт на старій

Окремий австрійський уряд, якого завданням є викидати всі фальшиві монети і банкноти, що пошилися в обігу, дістав повідомлення, що на чорних віденських біржах продають у великій кількості передвоєнні австрійські банкноти. А що ці банкноти віддана стягнути з обігу, ародилося підозріння, що це динне явище є хіба махінацією якоїсь проворної банди фальшивників і спекулянтів. Та виявилось, що всі банкноти, які продавали на чорній біржі, оригінали з голландських Індій. Затрівожена австрійська поліція авернулася до голландської влади в Батані по інформації. Виявилось, що мілья австрійських банкнотів заширилися там же

австрійській валюті.

з часів світової війни і проворний тамошний спекулянт використав ситуацію в той спосіб, що продавав банкноти не тільки до Відня, але розпродував їх тамошнім мешканцям, малайцям, які врили, що образки мають яхсь цародійні примети і можуть вирятувати від багатьох нещастя. Голландська поліція ствердила, що майже в кожній малайській хаті висять на стіні австрійські банкноти і що тамошнє населення переконане, що голова цесаря Франца Йосифа I є головою якогось могутнього султана і що гарна голітка, намальована на банкноті є портретом його першої гуриси.

„Контрольні компанії“

У Злучених Державах є так звані „голлдинг компанії“, які можна назвати контрольними, оперативними або трестовими чи монополістичними спілками. Ті спілки не ведуть підприємств, але контролюють його і то не одне, але багато в одній торговельній ділянці. Нпр. компанії загальною користування, як електрику, газ, залізницю. Ті спілки купують, або здобувають при допомозі спекуляції, якусь значущу частину удела поодиноких спілок цієї ділянки, щоб усі разом контролювати і кермувати ними як верхівка. Таким робом творять свого роду трест або монополі і визачують високу ціну відборам, які безсилі супроти такої торговельної організації.

„Малі королівства“.

Контрольні компанії не тільки підбивають ціни для концентів, але також і ціни валюти.

— галапаси Америки.

Ті ціни значаино вже такі високі, що саме тому треба також підвищувати ціни посул для публіки, щоб можна добути дивиденду для осіб, що купили уділи, а передовсім для контрольних компаній, що все те „контролюють“.

Великі контрольні спілки це наче малі „королівства“ в американській республіці.

Президент Рузвельт від кількох років думає над знищенням контрольних спілок. Він є за тим, щоб прийняти відповідні закони й тоді розв'язати контрольні спілки.

Ясно, що голоначі різних таких „контрольних компаній“ ставляться ворожо до починів Рузвельта. Вони як можуть, так поборюють їх. Кажуть, що і публіка страждала би. Правда, спершу страждали би власники уділів, бо гелерішні їх вартість є „підірвована“ вище споважної і мусла би власти після реформи.

Але згодом публіка скористала би, бо платила б менше за електрику, газ, перевізку і т. д.

Значить реформи президента Рузвельта оздоровили би хорю систему, яку створили „контрольні компанії“.

Є надія, що Американський Конгрес прийме деякі реформи. Але це ще не все. Перевести їх в життя — це найтрудніша річ. Напевно „компанії“ та головні багатії будуть намагати-ся всіма силами не допустити до переведення некорисних для них змін.

Сон і дійсність.

Дуже часто зустрічаємо по часописах та довідниках з оповідань про різні дивні сна та про їх вплив на наше життя. Не маємо тут на думці т. зв. візування на підставі опів і по даму вибобашити, що й деякі люди пияляють у снаху зі снами. Мова про не-будущі сні, так сказати несприродні, які дроним дном викинуть ілюді з найважшми подіями людського життя. Такі сні поді переказано сьогодні нашим читачам у цій статті.

Перша подія торкається багатого японського підприємця та власника корабельного бйра, на прізвище Адачі, який від кількох літ мешкає у Гонолулю. Недавно дістав він повідомлення про приїзд свого доброго товариша, впливого європейського капітана. І справді в означеному речинці гість японця приїхав. А що оба приятелі були великими спортсменами і любили надівсе море, вибралися моторівкою на дальшу прогульку.

Коли човен стає іграшкою хвилі.

Кілька годин пізніше трапилася на морі неспаслива пригода. Мотор японця раптом поспу-вався і перестав працювати. Хоч Адачі докла-дав усіх зусиль, не міг нічого порадити, бо виявилось, що дефекту рішуче не можна на морі направити. Човен почав плити зданий виключно на ласку хвилі. Його пасажиром почала жажливо дошкулувати підривникова спека. Вони взяли трохи рижового вина зі собою і воно якійсь час гасило їм спрагу. На нещастя в капітана відновилися під впливом голоду і спраги якісь старі шапкові недуги. Адачі не міг йому нічим допомогти і приятель по кількох днях помер. Його тіло спустив Адачі в море.

А човен далі гуляв по хвилях. Адачі умі-лав від спеки і спраги. Щойно на двадцятий день, коли Адачі лежав уже в передсмертних судорогах, наспіла підмога. На самітний човен наткнувся пасажирський корабель і забрав на-лімертвого пасажирів на чердак. Корабель за-віз його до Манілі.

Сон дочки.

На превелике счудування Адачі, зустрівув він у манільській пристані свою дочку і жінку. Вони обі довідалися дивним способом про рятунок батька. Одної ночі приснилося 18-літній цій дивний сон. Хоч усі вже вважали Адачія віддавна за небіжчика, дочці приснилося, що її батько вернувся із „тіни смерті“. Одночасно у сні побачила вона картину пристані, в якій вона пізнала Манілю. Дочка оповіла матері свій сон і вони виїхали найближчим кораблем до головного міста Филиппинських островів. Сон, як згодом виявилось, якнайкраще здій-снився.

Приснилося нещастя.

Про інший такий правдивий сон оповідає англійський політик сір Роберт Говер. Одної ночі, коли він спав у своїм замку в Кенті, виринула раптом у сні перед ним постать його брата. Брат сидів у своїм авті і їхав з величе-ною швидкістю до Лондону. Підчас їзди здрі-мився він над керівницею. Він перекинувся два рази, керманчик вилетів далеко в поле, а його шапка полетіла на середину дороги. Сір Роберт пробудився, але жажлива картина стояла йому так виразно перед очима, що він потеле-фонував негайно по лікаря і виїхав із ним на місце нещастя, яке він бачив у сні.

І справді сір Роберт знайшов свого брата мертвого серед поля. Шапка безталанного шо-фера лежала посередині дороги. Ситуація нещасливого випадку годилася до найменших подробиць зі сном, хоч подія скоїлася у відда-лі кілька годин дороги від Лондону.

Не зволікайте з присилкою дару на коляду Рідній Школі, бо кожна проволонка приносить шкоді цій необхідній українській установі су-часної доби!

Студентство і Равт Преси.

КОМУНІКАТ СТУДЕНТСЬКОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ СУСОП.У У ЛЬВОВІ.

Львів, 25. лютого 1938.

Після докладного розглянення інциденту на Равті Преси в дні 12. II. п. р. й устійнення характеру участі в ньому поодиноких студентів стверджено, що повну відповідальність за це несуть люди, які зорганізували цей виступ і за те покарано їх позбавленням членських прав у всіх студентських товариствах та заборону доступу до локалі студентських товариств на час одного року.

Студентська Репрезентація.

Проєкт подібної програми

СВЯТКУВАННЯ ЮВІЛЕЮ 950-ЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ (СВЯТА ХРИСТІАНСЬКОЇ УКРАЇНИ)

що триватиме від 31. VII. 1939 до 1. VIII. 1939.

1. Парохіальні свята почнуться в неділю 31. липня 1938 р. (попелудні) урочистим водосвяттям з відповідною проповіддю в тому місці, де найчастіше відбувається Йорданське водосвяття. Далі в програму цих свят увійдуть:

1. Місія або духовні вправи.
2) На їхнє закінчення торжественна Служба Божя з масовим св. Причастям та здвигненням пам'ятника ювілею: положення угодного каменя чи посвячення церкви, народнього християнського дому, вмурування пропам'ятної таблиці, в першу чергу в церкві, ставлення ювілейного хреста, засадження пропам'ятного дуба, тощо.

3) Академія з відповідним історичним виступом, декламаціями й концертними точками.
4) Імпреза під голим небом, нпр. попис молоді.

II. Окружні (районові) свята будуть відбуватися в деканальних або в повітово-судових осередках, залежно від того, куди гравітують парохії даної округи. У програму окружного (районного) свята увійдуть 3 останні точки парохіального свята. Академія та імпреза під голим небом повинні відбутися при активній участі всіх парохій деканату чи даної округи (нпр. збірні хори, оркестри, тощо).

III. Всенароднє свято у Львові мало б відбутися у травні 1939 р. Це збірне свято повинно тривати 3 дні. Першого дня ввечері відбудеться посвячення прапорів. Другого дня Богослужба на площі Сокола-Батька з масовим св. Причастям, при кінці оклики на честь Христа. Після Служби Божої масовий похід з місієйним ярстом. Ввечері академія чи спеціальна вистава у Великому Театрі. Третій день був би зарезервований для есентуальних конгресів чи з'їздів українських християнських товариств. У часі всіх згаданих свят по парохіях, округах та у Львові буде йти кольпортаж видавч. Ювілейного Комітету. Всі учасники свята матимуть окремий відзнаки. Кожну хату буде прикрашувати в усіх днях святкування спеціально виданий образ Хрещення України, що прикрашений телею й вишивками висітиме на видному місці домі.

З випадової салі.

СУСПІЛЬНЕ ПИТАННЯ У ЛИПІНСЬКОГО.

В минулу неділю проф. д-р Володимир Залозецький виступав на цю тему ввечері, як один з членів у низці Академічних Вечорів Одеського Наукового Товариства у Львові.

Оздоровлення громадського чи громадсько-національного життя можливе тільки тоді, коли той, що хоче уздоровити, засудує собі якслід свій організм, який хоче уздоровити. Таким чином громадський діяч, політик чи державний муж — це наче лікарі громадянства. Вони мусять — якщо їх праця має мати успіх — стати діагнозу громадського життя і подавати відповідні способи та заходи.

Зробив це у своїх творах Вячеслав Липинський. Він не тільки глибоко проаналізував в історичному перерізї наше національно-громадське життя та поставив діагнозу, але й намітив шляхи і засоби, якими можна те життя уздоровити, тобто довести до такого стану, щоб національно-громадський організм не тільки працював функціонував але й розвивався.

Підстава, від якої Липинський підходить до соціальних проблем — це роль людини в громадському житті. Людини, не того „соціального

створіння“, яким уважав П раціоналістичний світогляд, але тієї вищої істоти, що має в собі щось індивідуального, що має власну особовість, що живе власним світом. Людина має свої бідні волю, завдяки якій може вибрати між добром і злом, та не тільки сама досконалитися але й впливати у тому напрямі на інших. У змаганні до високих ідеалів служать їй найглибші, ірраціональні сили, які Липинський називає містичними. Але ті містичні сили одиниці треба тримати в карбах, треба їх галувати і відповідно ними кермувати, бо інакше вони можуть стати руйнівними силами. А тоді не могло бути й мови про здоровий розвиток гуртової, а тому й національної, спільноти.

Основним звеном тієї спільноти є родина, що для Липинського є зародком нації, а за тим, як вищий ступінь людської організації,

яке стан (кляса), що є органічною сполукою людей, яких вище спільність праці та одинорідність духовних зацікавлень і духовних вартостей. Черговий ступінь людської організації — це нація, якої еманацией є держава.

Прелегент обговорив становий лад по думці Липинського, подав найважливіші риси корпоративного ладу та засудував тип держави, який у Липинського різниться не тільки від демократичних але й тотальних.

У своєму цікавому рефераті проф. Залозецький ствердив, що погляди Липинського про суспільні справи тепер дуже актуальні, бо в Європі саме тепер є змагання уводити станову систему. На доказ цього твердження прелегент наведе сучасні приклади.

В дискусії забирали слово о. проф. д-р Конрад, м-р Козак і ред. Добрянський.

Гітлер домагається звороту кольоній

І ЗАПОВІДАЄ БОРІТЬБУ З ПРОТИНІМЕЦЬКОЮ ПРЕСОВОЮ НАГІНКОЮ.

Гітлер виступив у Мінхені промовою на зборах давніх бованків націонал-соціалістичної партії, в якій висловив рішуче домагання звороту давніх німецьких кольоній та підкреслює мирні цілі німецької політики. Описав

торкнувся Гітлер ворожій преси, яка знову заатакувала Німеччину після його недільної промови та заповів енергійну боротьбу з „жидівськими нацькувачами“.

Загальні Збори Повітового Т-ва Кредитового у Львові.

У п'ятницю 25. II. м. відбулися загальні збори Повітового Т-ва Кредитового у Львові, що є Українбанком на львівський повіт, при участі делегатів кредитових кооператив Львівщини.

Збори відкрив голова Надзірної Ради Т-ва о. прал. Л. Куницький. Зі звіту дир. м-ра Е. Жизневського присутні довідалися, що Т-во стоїть на твердих основах і повело оживлену осядностеву акцію між українським громадянством львівського повіту. Пригадав, що Повітове Т-во Кредитове є одною з найстарших українських установ у краю, бо powstało в 1899 р. Перед світовою війною в 1914. р. Т-во мало майже 2.000 членів, а річний оборот сягав 300 тисяч корон. По війні Т-во вийшло оборонною рукою по девальюції та по останній відновленій акції. В діловому році Т-во розвинуло о-

живлену діяльність і зорганізувало по селах 27 збірниць осядності і зібрано коло 5.000 зол. Діловий рік замкнуто надвишкою 199.54 золотих.

По оживленій дискусії збори признали Надзірній Раді і Дирекції абсолютну. До Надзірної Ради присутні вибрали одноголосно на місце трьох вильованих членів, такі особи: д-ра Павла Цимбалістого, п. Омеляна Матлу і проф. Миколу Локача, на заступника Івана Козака, селянина зі Запорова. Дирекція залишилася в незмінному складі, до якої входять: м-р Е. Жизневський, проф. Корпач, інж. П. Зелений; їх заступниками є п. Михайло Козланюк і Петро Петрик. Побажати, щоб дирекція зорганізувала в кожному українському селі львівського повіту збірниць дрібних осядностей, Збори закінчилися в год. 2-й попелудні.

Похорон о. Мітрата Тита Войнаровського.

В минулий четвер українське громадянство віддало останню прислугу о. Мітрата Титові Войнаровському.

В год. 9-тій у Соборі св. Юра Преосвященний Никита в сослуженні оо. мітратів Базюка і Сапного відправив велику Службу Божу, під час якої о. пралат Л. Куницький виступив з жалобною проповіддю. В годині 12-тій селяни з Балинців, де Покійний був довгі роки парохом, винесли труну перед митрополічу палату, перед якою митрополит Андрей особисто відправив панахиду та попрощав свого найближчого радника. В часі Служби Божої та панахиди співав хор питомців Богословської Академії.

Після того похоронний похід рушив вулицями Міцкевича, Маршалківською, Словацькою, Коперника та Пекарською на Личаківський цвинтар. На самому переді походу йшли учні школи Р. Ш., за ними делегації з вінками. Були вінки від читальні „Просвіти“ і Союзу Українок в Балинцях, від Стівитин Дібр, Земельного Банку Гіпотечного, Централі „Сільського Господаря“, Львівської Хліборобської Палати, Фортуну Нової, Філії „Сільського Господаря“ в Тернополі, Станіславіві, Бібрці, Рудках, Миколаєві і Судовій Вишні, від Кружків „Сільського Господаря“ в Підберізцях, Коршеві, Балинцях, Угерцях Незаб., Винниках, від Секції Х. В. М. у Зашкові, Барташові та Оброшині. Окремі делегації були з Ситихова, Гряди, Ставчан, Оброшина, Барташова, Пікулович, Борщова, Винник, Підберізців та ін. Гарне враження робила делегація від усіх економічних та культурно-освітніх установ у Балинцях, які Покійний оснував. Ця делегація складалася з п'ядесяти селян, одягнених в однакові кожухи. З Коломиїшлини були ще делегації з Коршева, Гвіздця та інших сіл.

За делегаціями йшли чвірками питомці Богословської Академії, хор питомців, за ними прагав сорок священників під проводом Преосвященного Никити, караван з труною, найбільша родина Покійного, а далі велика маса

наряду, серед неї представники всіх українських економічних та культурно-освітніх установ і політичних організацій.

Як почесна охорона біля каравану йшли балинські селяни. Труна була прикрита китайкою з пластовою емблемою, бо Покійний був прихильником пласту й нераз відправляв полів Служби Божі у пластовому таборі на Соколі.

Біля Земельного Банку при вул. Словацького попрощав Покійного від Надзірної Ради Земельного Банку о. д-р Гавриїл Костельник, а на цвинтарі, біля гробівця греко-кат. Капітули, в якому поховали тілні останки о. мітрата Войнаровського, промовляли: д-р Михайло Волошин від УНДО, дир. Митрополітський від „Сільського Господаря“, д-р Іван Брик від „Просвіти“, пос. д-р Степан Баран від Української Парламентарної Репрезентації, дир. Микола Творидло від української кооперативної, п. Драган від балинських установ, інж. Андрій Мельник від управи митрополітич. Дібр.

Велике враження зробила на учасників похорону селянка, що покляла на могилу урну зі землею з Балинців.

НОВИНКИ.

— Карнавал іде! Гарна пані не забуває підкреслити свій чар в українським хосметичним виступі „Косміш“, Львів, Микола 7. 3-10

— Найсоліднішій футура тільки у Юліана Гаушевського, Львів, па. Капітульна 3. I, телефон 254-46.

— Велика забавка „Правничої Громади“ відбувається 2. III, у салі „Яд Харузім“ при вул. Бернштайна, Запрошення попередньо відкликаної забави важкі. 465

— Товариські сходили підвечірок з танцями в клубі „Молоді Громади“ для членів і учасників та запрошених ними гостей у неділю 27. II. м. 459

— **Заточенці! Емігранти!** Прохасмо всі устатковані товариства, організації, військові фаши й підприємства подати пропозиції березня ц. р. свої фірмові назви, точні адреси, рік заснування, ч. телефонів, тощо для зареєстрування їх в "Річнику українського культурного, економічного й суспільного життя". Заграничні часописи прохасмо ласкаво передрукувати. Рекламово-Видавниче Бюро "Астра", Станіславів, вул. Віснеського 4. 1—3

— **Літніскі! Кліматичні станції!** Перед цьогорічним сезоном виїде нашим накладом "Літностроєний" літнісько-туристичний провідник по Галичині, який крім пропагандистських описів усього літніска, літніських життів, туристичних шляхів та районів зимових спортивних об'їздин, в рішій мірі рекламу всіх місцевих санаторіїв, готелів, пансіонів, вілл, ресторанів та інших підприємств. Щоб не оминати ніодне таке українське підприємство, прохасмо всіх власників і власниць літніських підприємств надіслати нашої редакції: 1) назви й описи своїх підприємств, 2) теперішні адреси власників або власниць, 3) знімки своїх заведень та краєвидів і 4) відомості про дану місцевість — для розміщення їх в неіснуючому ще в нас, а такому неіснуючому "Провіднику". Рекламово-Видавниче Бюро "Астра", Станіславів, вул. Віснеського 4. 464 а 1—3

— **Наближається час Шевченківських поминачів.** У цілому краю відбуваються концерти й академії. Диригенти хорів по містах і селах клопочуться програмою. Хто має під рукою "Великий Співаник Червоної Калини", найде в ньому все, чого шукає. Збірник найкращих пісень історичних, обрядових, побутових, стрілецьких, на хори жіночі, мужеські й мішані — 2-й пісень. Репертуар на 25 і більше концертів. Тверда, прегарна оправа, ціна всього зол. 28.50, з портом і опакуванням зол. 29.50. Для членів "Червоної Калини" зол. 23.50. Замовляйте "Великий Співаник Ч. К." Відібете собі його ціну при нагоді кожного концерту, а без нього не обійтись ні одному хорові, ні товариству, в селі, чи місті. — Адреса: "Червона Калина", Львів, вул. Зіморівича ч. 12, пошт. скр. ч. 43. 418 — 6

— **Піврічні пописи елевів Виш. Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові** відбулись в неділю 27. лютого в год. 11-й переполуднем (нижчі і середні роки) і ввечері 1. березня в год. 17. (5. попол. середні і вищі роки) оба рази в малій залі Муз. Т-ва. Вступ вільний за програмою. 456

— **Похорон бл. п. Степана Гладивського** відбувся в неділю 27. лютого в год. 2. попол. в каплиці Анатолія на Личаківській цвинтар.

— **Смерть б. намісника Галичини.** У Відні помер у 81. році життя гр. Карло Гуйи, б. намісник Галичини в 1918. р. Він передав владу 1. листопада 1918. р. представникам Української Національної Ради.

— **Українська гутірка у львівському радіо.** В неділю 27. ц. м. в год. 8.50—9.00 вранці передаватиме Львів у програмі "Аудіції для села" й українську гутірку. Це буде хліборобський відчит д-ра Романа Лехицького "Годівля тилих корів".

— **Студентські демонстрації у Львові.** У зв'язку з недавніми виденськими подіями вишхолопні ки уладили вже в голлі університету, опісля перемішували через середмістя до студентського дому; на вул. Сністуській і 3. Мая вибили вони шибі у двох домах. Кількадесятюх студентів побито одну студентку, бо думали, що вона жидівка.

— **Зміни у вищих школах на Сов. Україні.** Відчит на цю тему виголосила в п'ятницю 25. ц. м. в год. 8.й ввечері Осина Бурггард, доцентка будівельного інституту в Києві в салі Українського Наукового Інституту в Берліні. Відчит стигнув на тилих українських слухачів, але теж і чужинців.

— **Віом Залдіа до "Р. Ш." у Львові.** Вночі з четверга на п'ятницю заломилися злодії до Бюро Головної Управи "Рідної Школи" при вул. Сикстуській ч. 46 і забрали стінний годинник, зелене сукно зі столу і скринку.

— **Львівська хроніка.** Осина Лучак при вул. Писковій ч. 5, повиладила поліцію, що Микола Забішаний при вул. Лисий ч. 7, брав від неї по 7—12 зол. місячно через сім років кажучи, що з нею оженився. Тепер не хоче одружитися ні не хоче звернутися грошей. — У трамваї при пл. Бєриардівській помер нагло 56-літній купець Шулім Пфенік. — Поліція арештувала двох обманців М. Сорина і М. Бобу, які втягнули селянина Степана Завадку в Жовтисі до сіней камінь при вул. Жовтиській ч. 34 під притокою, що він знайшов їх загублену, тежку і забрали йому підтимоноксу за 40 зол.

— **Комуністичний процес у Стрию.** Перед судом присяглих у Стрию відбулася розправа проти Миколи Мельника з Верчан, Романа Грабінця з Опілля коло Скольного, Анни Шкалунини з Синьвеська Нижнього, Т. Каца, Г. Штайнбергера, Х. Лявфєра і С. Цукерберга зі Стрия. Кох підсудних привезли на розправу з Берези, де вони перебували довгий час. Розправа відбулася при замкнених дверях. Акт обвинувачення спер прокуратор на актах архіву політбюро КПЗУ, що його наїшли в арештованого Цивільського у Відні. Суд засудив по 10 років в'язниці підс. Каца, Штайнбергера, Лявфєра і Цукерберга; на 6 років в'язниці підс. Мельника; на 3 роки в'язниці — підс. Гребинця. Підс. Шкалунину суд ухвалив від вини і кари.

— **Згубив 50.000 зол.** Преса лише, що ділч М. Малицький підчас їзди з Тернополя до Вікна агубив тежку з 50.000 зол. Згублених грошей дотепер не відшукали.

— **Заборожа і кара долиньського староства.** Т-во "Сокіл" у Долині звернулося до староства за дозволом на спортовий попис дня 20. ц. м., але старостар дозволу не дало. — Слід теж згадати, що долиньське старостаро покарало Теодора Бартківца з Рогітчок гривною 50 зол. зі зм'яною на 14 днів арешту за печатку з тризубом. Покараний зробив відклик до окружного суду у Стрию.

— **Краєва хроніка.** В Нижанковичах коло Перемишля пожежа знищила тартак Я. Кернера з Перемишля. Шкоди сягають кількадесят тисяч золотих. Кількадесят робітників залишилося без праці. Окружний суд у Перемишлі засудив Андрія Пенюкка зі села Кречково на півтора року в'язниці за участь у хліборобському страйку в серпні м. р.

— **Хоче, щоб його сина вислали до Берези.** Громадянин Маєр З., власник кількох камениць у Варшаві, має сина, який під терором забирає йому гроші, продає річ, фальшує його підпис на векселях і т. п. Маєр З. просив інтервенції у рабна, колиж і то не помогло, він звернувся до одного з варшавських городських старостів із проханням, заслати його сина до Берези, а то він відбере собі життя.

— **Марушечка засудили варту на кару смерті.** Окружний суд у Катовицях засудив минулого четверга Н. Марушечка на кару смерті, його співлика Спачинського увільнивши від вини і кари. Перед кількома днями Марушечка засудив варшавський суд на кару смерті. В найближчих днях бандит Марушечко відповітиме ще перед судом у Переворську.

— **Перший спис "неарійців".** Цього року відбудеться в Німеччині загальний спис населення, підчас якого устійнять докладно число "неарійців", себто жидів і мішанців, у жилах яких пливе жидівська кров.

— **Сильний зріст числа недужих на рака.** Статистика виказує, що в Болгарії нездужає тепер 60.000 на рака. Більшість недужих на рака — це жінки. Найбільше хорих на рака в Софії. Тому, що ще перед кількома роками недужих на рака в Болгарії майже не було — влада живо зацікавилася цією проблемою.

— **Рукописи Мусоліні і Гітлера на ліценції.** З початком березня ц. р. виставлять у Парижі на ліценцію рукописи Мусоліні і Гітлера. Рукописи Мусоліні — це перша частина статті про прихід фашистів до влади в Італії. Рукописи Гітлера — це призначення Рема провідником організації комбатантів. Крім того на публічний ліценції виставлений примірник споминок Цезаря про війну в Галії, що їх читав залюбки Наполеон на острові св. Олени і дописував свої заваги. На цьому примірнику споминок є теж печатка бібліотеки з острова св. Олени. Вкінці на ліценції є теж рукописи французьких королів від Карла IX. до Наполеона.

— **Летунський катастрофи.** Спеціальний англійський військовий літак, що мав устійнити новий рекорд довжини лету, загинув у таємн. спосіб підчас окружного лету над Англією з трьома членами залогів. Розшуки не дали ніякого висліді. — Недалеко летовища Сан Лео у Злучених Державах розбився літак. У катастрофі згинув летун і лорд Кенгейм з дружиною; четвертий пасажир тяжко ранений.

— **Шпигунська афера у Франції.** По 4-денній розправі військовий трибунал у Мец видав який присуд у великій шпигунській афері: барона фон Юхена, торговельного представника з Парижа, засудив на 15 років в'язниці, б. австрійського полк. Альбрехта, торговельного представника німецької фірми — на 15 років в'язниці; Гартмана, париського кореспондента віденського часопису — на 12 років в'язниці; Нольте на 5 років в'язниці і шефа шпигунської організації Ляореца на 20 років в'язниці.

Зі судової салі.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД УВІЛЬНИВ ВІД ВИНИ І КАРІ.

Апеляційний суд у Львові по переведеній розправі ухвалив присуд окружного суду в Березанях, який засудив 6. д-ра Володимира Левинського, пароха Плавучі Великої, на 6 місяців в'язниці за провину зі ст. 187 к. к. (фальшування документа). Засудженого боронив адв. д-р Ст. Шухевич.

3 кіна.

КІНО „ЕВРОПА“: „КАЛЯ НАГ“.

Заголовок фільму це не прізвище якоїсь чарівної дівчини, славної фільмової зірки, — ні, так називається величезний індіанський слон, що є тут головним героєм. Сценарій зроблений на підставі оповідання Кіплінга із збірки "Індіанських оповідань", простого, може за простого як на смак кінової публіки. 10 чи 12-літній індіанський хлопчина виховується при слоні тому, що батько хлопчини, як і його дідо, славі ловці слонів. Один англієць організує виправу на слонів і набирає найбільше досвідчених місцевих людей. З нею виїжджає теж хлопчина із своїм "Каля Наг". На ловах трапляється інцидент, унаслідок якого хотять його слона вбити. Він утікає із своїм любимцем у джунглі. Каля Наг показує свій надзвичайний розум, розуміючи хлопчину в найтрагічніших хвилинах. Виправа у джунглях не має надзвичайних пригод, але деякі сцени із слоним та його вихованцем — незвичайні. Шкільна молодь моглаб оглянути цю фільму з користю і приємністю.

КІНО „КОПЕРНИК“: „ОСТАННЯ НІЧ ЗАСУДЖЕННЯ“.

Сюжет цієї фільми взятий із правдивої події записаної в архівах Білого Дому за президентури Кінлея, попередника Рузвельта. Тоді почилися бандити, що грабили банки. Тайна поліція при всій обачливості не могла вистежити злочинців. На офіційному балу в Білому Домі для офіційних маринарків президент покликав до свого кабінету одного з найталановитіших молодих старшин і довірочно доручив йому місію вистежити бандитів. Молодий офіцій мусів зрестися свого старшинського ступня і почас рести приватне життя мандрильника в осередках, де повторалися грабунки банків. Обставини склалися так, що він мусів для добра справи пристати до шайки, бо тільки тоді мав надію вивідати, хто дає бандитам такі добрі інформації про стан банків та їх будову. Підчас одної поліційної облоги молодці арештували разом із бандитами. Він повідомляє про свій успіх листом президенту тоді, коли президент умирає. Йому запрожує шибениця. Дві головні ролі грають Роберт Тейлор і повний контраст до нього величесь Мек Леглен. Жіночу роль грає Варвара Стенвік.

3 концертної салі.

VI. ФІЛЬГАРМОНІЙНИЙ КОНЦЕРТ.

VI. концерт Львівської фільгармонії із диригентом з Варшави п. Б. Следзінським та піаністом як солістом п. Е. Штайнбергером зі Львова мав у програмі за виїмком 3. фортепіанового концерту (Д-моль) Рахманінова сам незнані у Львові новини польської муз. літератури: два симфонічні твори старих польських композиторів: епігона російської романтики А. Заржицького "Світло польської" і Ф. Добжинського (сучасник Шопена) Симфонію Б.-лур, витриману без рести у старокласичному Моцартівському Гайднєвському стилі та вкінці одну новину польської модерні, Симфоніетту для смичкової оркестри молодой варшавської композиторки М. Бацевичової, що становить один із модних експериментів сумнівної вартости.

Перший виступ п. Следзінського у Львові як диригента можна повитати як уповні адаптний: це музик, що опанував амист партитури й уміє його дискретно та доцільно передати виконавцям. Д-р Штайнбергер виконав свою партію вдалою концертну може не надто бравурно під технічним оглядом, але вельми інтелегентно та змістово.

ВІДЕНСЬКИЙ ХЛОПЦІ-СПІВЦІ.

Віденські "Зенгер-кнабен", які із своїм диригентом Л. Венігером уже третій раз відідувають Львів і тішаться у нас все великим успіхом, це вияв і доказ великої віденської культурної традиції, хоча під цю пору світової культури, крім чимто трохи екзотичним та античним, подібно як особливий, найвищий, опілюючий тембр їх хорівих голосів. Вони виконують з рівною майстерністю

старі духовні твори XV.—XVII. ст. на 4, 5 і 6 го тону, як і нові світські хорони пісні, особливо ж зарубіжні німецькі і віденські вальси та навіть ще оперні дії класичного стилю, аранжовані спеціально для їх ансамблю. Усе держиться у шляхетнім, повним артистичної міри стилі; подиву-гідна є музична, як і співачна інтелігенція та рутинна малих 10—14-літніх співаків-артистів. У таких хорах могли виховатися доцільно такі музичні таланти, як Гайди, Шуберт, або наші Березовський і Бортнянський. С. Л.

✠ Посмертні згадки.

Дня 19. ц. м. відпрощався громадянство на Личаківський цвинтар б. п. Софію Стефанівну Моравських К"блякову, дружину пароха з Сокова, при участі 6 священників, рідні і знайомих та при гарному співі хору радн. Купчинського. Надгробне слово вголосив о. радн. Корніло Куняцький, парох Букачовець.

Болоча, несподівана (Покійна мала всього 44 роки) страта стріла не тільки мужа й осирочені діти, бо Покійна була просто вірною героїською дружиною та матірню, як це показалося в часі війни чи хочби в часах пацифікації 1930 р. Та Покійна була також визначною гілкою на полі церковнім і національно-суспільнім, виконуючи найсміливішу освітлюючу працю в Апостольстві Молитви і брацтвах та в житальних гуртках при улаштуванні представлень, концертів та інших імпрез. Тому по селах, де працювала Покійна, м. ін. у Липиці, в Нівеві Пол та Горішнім, у Боконі й інших, сумує за своєю доброю „імотею“ все населення. — В. І. П.

О. Захарій Тарнавський, парох Мшани, Остринського деканату, ювілат, помер 10-го ц. м. в 96. році життя. Як ширий народодлюбчець і ревний душпастир, поклав чималі заслуги для свого села. В. І. П.

Амалія з Ільницьких Дашкевичева, вдова до парохів в Тустановичах, проживши 91 літ, померла 24. лютого 1938 р. в Перемішлі. Похорон відбудеться в суботу 26. лютого.

ВЕСЕЛЕ.

Жіноче „завжди“.

Чоловік чекає в капелюсі і пальті на свою жінку, з якою вибирається на бал. Жінка одягається у своїй кімнаті.

Муж жде. І як нема, так нема.

Тоді він підходить до неї до дверей:

— Чи ти ще не готова, любко?

Вона відповідає:

— Адже я тобі вже годину тому говорила, щоб ти ще хвилину на мене підждав!

Не кажіть їй про те.

— Я бачив вас учора в кабареї з вашою панєю.

— Ах, так? Знаєте... краще ви моїй жінці не говоріть нічого про те!

Білявка-чорнявка.

— Як довго ти вже знаєш цю маленьку привабливу білявку?

— Гм... можу тобі це сказати. Цю привабливу маленьку знаю я вже майже пів року, але як білявку знаю її тільки від трьох днів.

Дописи.

КОРОСНО.

Апетит москвофільів на Український Народний Дім у Коростені. Заходом д-ра Ю. Наливника, адвоката в Дукаї, проф. І. Білинського і свідомих громадян села Коростенки пишуться в цьому селі коросністсько-го помыту, величавий Український Народний Дім. Гроші на будову цього Народного Дому надбавали свідомі опосередком українці в Америці українські установи та українське громадянство у краю. Власником цього величавого дому є статутне Т-во Український Народний Дім, що його статут затвердило коросністське старостство ще в 1931 р. Цей величавий дім, що є свідком муралістичної праці українського громадянства на чолі великих офіційних, став об'єктом в опіці впливних осіб і москвофільів руйнуванням. Кількох таких осіб і москвофільів надбавали у селі Коростенки знають тепер окрімати на всяку ціну діяльність закладеної ще перед світовою війною О-ва Качковського спілки, що при допомозі алаї загарбав неспівачий Український Народний Дім. Тому з одного боку закладають бондотанні жалоби до влади, а з другого боку ведуть безпосадну кампанію проти голови Т-ва Український Народний Дім у Коростені ала д-ра Ю. Наливника. Одноразово москвофільська ретельна „Земля і Воля“ у Львові показала записку проти голови цього

го Т-ва. Однак марі надії москвофільів та їх опікунів. Їхні аплі і нагінка обидвають ще більше українське населення Коростенки коло свого провідника д-ра Ю. Наливника.

РОГАТИН.

Провісна нарада в Рогатині. Колегія Музик Доляра „Провісна“ в Рогатині скликала на день 2. лютого ц. р. повітову освітню раду представників читальні рогатинського району. Прийшли було понад 200 осіб з 10 громад. На порядку дня була справа організації 70-ліття „Провісна“. В часі дискусії над рефератом прийняв з уваги на специфічні відносини на рогатинському групі, порушили справу негромадянської поведінки радикальних чинників супроти „Провісна“. Передусім громадяни аі Остратина та Десови підняли ганебні виступи радикальної молоді. Після дискусії ухвалили такі резолюції: 1) Представники 33-ох читальні Рогатинщини, зібрані на освітній нараді дня 2. лютого збирають 6. виділу фінанс „Провісна“ в Рогатині та виділи тих читальні, що намагаються відокремитися з аупільної одної провісної організації, щоб вони підпорядковувалися всебічно рішенням Головного Виділу Т-ва „Провісна“ у Львові та не поширювали в повіті анархії; 2) Відпоручники читальні та усі зібрані на нараді вислідують Т-ву „Провісна“ сердечний привіт та рідкошть поширять та поглиблюють працю у своїх громадах у ділянці освіти і виховання народу; 3) Визнають усіх, кому дорога освіта та виховання широких народних мас, до ширшої і послідовної праці стібно з алаїстами Т-ва „Провісна“, щоб у 70-ліття її існування довести чиним, які дороги для них „той, що їх „Провісна“ голосить та послідовно переводить в життя. 4) Зібрані представники читальні з обуренням палять вухом шкідливу роботу різних партій і партійок, бо така робота виконить на шкідливу не тільки „Провісна“, але цілому українському народові. 5) Рішають докласти усіх старани, щоб в усіх громадах Рогатинщини усі установи та усе громадянство величаво і гідно відзначували в 1938 році 70-ліття „Провісна“ в домі любові і пошани усього громадянства до найстаршого нашого Товариства.

Всі українські ремісники

бавляться в суботу 26. лютого ц. р.

на

Традиційних Зорянських ВЕЧЕРНИЦЯХ

У ВЛАСНИХ КИМНАТАХ ВІРМЕНСЬКА 25.

КОЛОМІЯ.

5-ліття Т-ва „Зоря“. Філія Т-ва українських ремісників, промисловців і купців „Зоря“ в Коломиї відзначувала 12. ц. м. 5-ліття свого існування. В год 12. відправлено Службу Богу на ітенції Товариства і папашиди за померлих членів. Співав мішанський церковний хор. В 17 год почалося в залі Шалашної Капи святих академії. Відкрити її коротким словом членом Товариства в заближткому часі віддасть у своєму репертуарі всіх ремісників, купців і промисловців, бо домі не всі українці знайомилися до цього. З черги відповіла мішанний хор „Зоря“ зоринську пісню „Червоного“ Ярославенка. Далше сказав привіт делегат Матірнього Т-ва на руки голови ц. Петра Михайлика, після зого д-р Гамчук відчитав численні привіти, надіслав в Коломию та в інших місцевостях. Після святих доклали К. Білокурської (І. Франка „Земле моя“) вголосили іж. П. С. Генік-Березовський свиточну промову, в якій подякував коротко історії ремісництва та його значення для серплення українського елементу в місті. Другу половину програми виконували: хор „Зоря“ (М. Лисенка „Козацька“ і М. Лесотинська „Гриб в саїтнік“), оркестр (дути) „Зоря“ влірала уривок з опери „Запорожець за Дунаєм“ (диригував проф. Баран), декламация В. Ткачука (В. Червоного „Ні, не знаймо“) та на закінчення хор „Зоря“ (Ф. Шуберта „Хор із драми Романида“) з дуетом фортепіано (п. Я. Мельник). Цілість треба признати зовсім удатною. Новостворений хор „Зоря“ під орудою відомого рутинізованого диригента проф. Р. Шиняла залучував і вибаглих слухачів. Коли вжити на увагу світанний матеріал (крім 5-6 осіб цілком свіжих) і короткі часи на музику, то першочисний професор докладає справді великого діла, бо останні пісні, відзначав надрішні, ледки чи я у фадного хору вишла би краще. Солюти: пані Овратинкова, Волошинська (сопрано) і Лоджикова (альт), пн. Ткачук (тенор) і акомпаніст Р. Мосточний (бас) виконали свої партії чисто і гідно. Праця диригента і хору залучила під кожним оглядом на повагу призначення. Також оркестр, коли заважили такі умови праці в музичній, алам дім доброї волі: алабидла багато

НОВИНА!

НОВИНА!

Михайло Посацький

ГРЕЦІЯ — УСМІХ ЖИТТЯ

20 ілюстрацій

Ця книжка це не звичайні вражіння подорожі ані наукова студія про Грецію з ріжними фактами. Це погляд на давню Грецію з часів її слави і на теперішню очом людини, що прирівнює її з нашою культурою. —

ЦІНА КНИЖКИ вол. 3.—, з почт. пер. 3.36.

Дістати можна у Видавництві „Діло“ Львів, Ринок 10 або у всіх книгарнях

не достат, визначали аі свого завдання зовсім добре. Праця О. Салозуба при підготові декламаторів дала тем добрий аналід. Гості (було їх, мисленим азам, дуже мало) внесли з концерту мисл аргументи. Він зазначив, що в товаристві під проводом енергійного голови П. Микитюка аде культурно-організаційна праця ала для заорук, що голова пів „Зорі“ — агуртувати алам чесний елемент коломийського трудяшого мішанства під призором корисної творчої діяльності для добра української громади буде агодом освітлена. Після алабиди відбулася товариська алаба з танцями.

Спорт.

ГОТУЙМО ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ ВИРАД!

Як відомо, великі „Провіснийські“ алабиди відбулися у шалашиди суботу 2. лютого, коли цілий український Львів мав алабиди в лещетарському бігу.

Рада Карпатського Лещетарського Клубу запросила до участі всі українські товариства та установи, які повинні алабиди своїх членів та службовців до масової участі у алабиди, щоб таким чиним алабиди готовість українського громадянства алабиди на полях у алабиди алабиди.

У програмі алабиди, поданий у попередній тижді, алабиди мала алабиди. А саме, алабиди відбудуться на м. Погуляни, тільки коло Ремісничої Бурси при вул. Пасичній з уваги на те, щоб не алабиди алабиди т. а. „Лещетарський“.

Рада К. Л. К. і Т-во „Провісна“ сподіється, що не буде відомого українського лещетаря, що алабиди би своєю участю в цій імпрезі алабиди алабиди Т-ва „Провісна“.

Згодомуватися до алабиди можна тільки через товариства й установи (не алабиди алабиди) до алабиди К. Л. К. Рутинського 22. III. до пн. 25. ц. м. год. 20 виз.

УКРАЇНА — КРАКОВІЯ
УКРАЇНА II — ДРОР.

Всім алабиди алабиди за мистецтво Пасичні мла Краковію та Україною відбудуться, як ми вже повідали в алабиди 27. ц. м. на лещетарській Погоді.

Краков'я приналежить у своїм шалашиди алабиди. III алабиди судуватиме п. В. Нухар аі Львов та другий суддя спеціально делегований з Варшави.

В год 5 пополуночі відбудеться на цьому самім лещетарській моті за мистецтво В-лики Україна II — Дроор. Одначе перемігати відбудуться лещетар, як пополуночі буде добрий алабиди.

Нові книжки и журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЗБІРНИК ФІЗІОГРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ Математично Природничо-Наукової Сесії НТШ. За редакцією проф. Миколи Мельника. Видуся VII. Львів, 1938.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ. Цілий алабиди польових горішків і квіткових рослин на рік 1938.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Орган Вавинної Помочі Українського Вчительства у Львові. Місячник. Рік XXV. Ч. 10. Грудень 1937. Рік XXVI. Ч. 2. Листопад 1938. Львів.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протинавального алабиди проти алабиди руху. Рік алабиди X. Ч. 12. Грудень 1937. Рік XI. Ч. 1. Січень 1938. Львів.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС. Орган Т-ва „Учительська Громада“ в Ужгороді. Рік IX. Ч. 1. Січень 1938. Ужгород.

ДЗВІНОЧОК. Часопис для українських дітей. Рік VIII. Ч. 75. Січень 1938. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 17. Ч. 5. (175). Січень 1938. Львів.

НАША ШКОЛА. Педагогічний часопис. Рік III. Ч. 10. Грудень 1937. Ужгород.

ГУРТУАМОСЯ. Ілюстрований національний квартальник. Рік алабиди III (IX). Ч. 2.3 (XX—XXI). Квітень-грудень 1937. Прага. ЧСР.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Ілюстрований журнал української молоді. Рік алабиди V. Ч. 12 (50). Грудень 1937. Львів.

